Свого не цурайтесь . . .
І чужому научайтесь,
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 217. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 22-го ЛИСТОПАДА 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 22, 1966 No. 217. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Понеділок 21 листопада 1966

В АМЕРИЦІ

ВИБРАНІ ЦЬОГО РОКУ РЕСПУБЛІКАНСЬКІ члени Конгресу вирішили домагатися, щоб Федеральний Уряд розділював частину федеральних податків між стейти. Про це повідомив голова Палатного Республіканського Комітету конгресмен Мелвін Р. Лерд. Тоді Уряд, гадає цей конгресмен, не мусітиме давати стейтам допомоги. Лерд сподівається, що президент Джансон вже в січні 1967-го року, предкладаючи новий бюджет на 1968-ий рік, зробить нові рекомендації в цьому напрямку для 90-го Конгресу. Колишній голова Ради Економічних Дорадників Президента Волтер Геллер, давав такі рекомендації.

ІНСТИТУТ ДЛЯ ОБОРОНИ Американської Демократії зорганізувався у Вашингтоні і має підтримку комітету, що складається з 48-ох осіб — представників церков, бізнесу, виховників, світу праці та провідників публічної служби. В складі цих осіб є представники обидвох великих партій: демократичної і республіканської. Головою Інституту є д-р Френклін Г. Літтелл — президент коледжу Веслеєн в Айові. Цей Інститут має поборювати крайнє лівих і крайнє правих. Між лівими згадуються комуністи, а між правими ті всі організації, які є в орбіті Товариства ім. Джана Бірча.

АМЕРИКАНСЬКІ РИМОКАТОЛИКИ ЗМОЖУТЬ їсти м'ясо в п'ятниці, починаючи від п'ятниці, що припаде на 2-го грудня цього року. Тепер безм'ясними для римокатоликів будуть тільки ті п'ятниці, які припадають у т. зв. Великому пості, який триває 40 днів перед Великоднем, і т. зв. Попелева середа, від якої зачинається Великий піст. Так вирішила Крайова Конференція Американських Єпископів, яка закінчила 18-го листопада свої наради у Вашингтоні. Це рішення зроблено в дусі Другого Ватиканського Собору, який уповажнив єпископів в кожній країні вирішувати справу постів. Очевидно, що люди можуть і надалі постити, якщо цього схочуть.

РОБЕРТ МЕКІНТОШ ПОЧИНАЄ НЕГАЙНО працювати в тому напрямку, щоб Республіканська Номінаційна Конвенцію в 1968-му році найменувала губернатора Мишиґену Джорджа Ромні на кандидата на президента. Мекінтош був директором Департаменту Торгівлі в Мишиґені. Він зрезиґнував з цього становища і сказав: „Гадаю, що Ромні повинен і мусить бути найближчим республіканським кандидатом на президента і після того найближчим президентом ЗДА. Я вже домагався, щоб він кандидував. Хоч нерішений, я гадаю вже тепер почати працю в цьому напрямку". Ромні має побачитися з губернатором Рокефеллером і з нововибраним губернатором Каліфорнії Реналдом Ріґеном. Губернатор Ромні заявив, що він ще не рішився, чи кандидуватиме на президента в 1968-му році

У СВІТІ

В ДИСКУСІЇ НА ПЛЕНУМІ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ АМБАСАДОР ВІЛЬНОГО КИТАЮ Д-Р ВЕЙ ТАО-МІНҐ ПЕРЕСТЕРІГ Сов. Союз проти підтримування справи допущення Комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй. Він ствердив, що ворожість Пейпінґу супроти Москви дійшла до того ступня, що нині Пейпінґ є найбільш загрозливим ворогом Совєтського Союзу. Але совєтський амбасадор Микола Федоренко не чув цього, бо коли китайський амбасадор входив на трибуну, він, разом з альбанськими комуністами, демонстраційно вийшов зі залі. Італійський речник, сенатор Атілльо Пiччіоні зголосив резолюцію, щоб обрати окрему підкомісію, яка перевірила б, чи Пейпінґ бажає собі стати членом ОН і чи він буде підпорядковуватись його чартерові.

ЧИН ОО ЄЗУЇТІВ ЗАКІНЧИВ В РИМІ свою 31-шу конґреґацію (конвенцію), найдовшу за 400-літню історію того Чину. У конґреґації брало участь 225 делеґатів, вона тривала від 7 травня мин. року по 17 листопада ц. р. Прийнято низку постанов, що децентралізують управління того Чину та лібералізують деякі його традиційні звичаї. „Найвищому генералові" того Чину, яким є еспанський єпископ Педро Аррупе, додано 4-ох генеральних асистентів, що разом з ним становлять керівну раду. Конґреґація рішила активно сприяти й допомагати справі єдности Християнських Церков, признавши в цій справі свої помилки в минулому.

У В'ЄТНАМІ НЕ БУДЕ НА НАЙБЛИЖЧЕ РІЗДВО довгої перерви в бойових діях — заявив державний секретар Дін Раск, посередньо відкинувши заклик Папи Павла VI, щоб у цьому році перемир'я у В'єтнамі в Різдвяному часі було довше, як у минулому році.

НА РАДІ БЕЗПЕКИ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ РЕЧНИК ЙОРДАНІЇ ПЕРЕСТЕРІГ Ізраїль і ввесь світ, що ізраїльські відплатні рейди проти арабських сусідів провокують нові відплатні рейди проти самого Ізраїлю і що воно може довести до вибуху, загрозливого для світового миру. Продовжують наради над скаргою Йорданії проти Ізраїлю за наїзд з 13 ц. м., внаслідку якого коло 20 йорданських цивільних і військових осіб були вбиті та кого 125 домів зруйновані.

У ТОКІО ВІДБУДЕТЬСЯ 1 ГРУДНЯ Ц. Р. КОНВЕНЦІЯ керівної тамошньої Ліберально - демократичної партії, від висліду якої залежить, хто буде прем'єром Японії. Проти теперішнього голови партії й прем'єра Ейсаку Сато зголосив свою контркандидатуру колишній міністер закордонних справ, дуже впливовий фінансіст Аіхіро Фуджіяма, що його підтримують могутні японські промислово - торговельні кола.

У ЗАХІДНІЙ ПРЕСІ ПОЯВИВСЯ ТЕКСТ ЛИСТА 63-ох московських письменників з березня ц. р. до Президії 23 конґресу компартії у зв'язку з судовим процесом і засудженням письменників Андрея Сінявського на 7 років примусових робіт і Юлія Даніела на 5 років, за те, що вони під псевдонімами Абрама Терца і Ніколая Арзака друкували за кордоном свої сатиричні твори з критикою совєтської дійсности. Першими трьома, що підписали того листа, є Корнель Чуковскій, Ілля Еренбурґ і Віктор Шкловскій. Окремо оприлюднено обширного листа Лідії Чуковскої до Михаіла Шолохова з різким натавруванням його за те, що Шолохов, замість боронити засуджених письменників, поручав ще гострішу кару для них.

ПРЕМ'ЄР І ГОЛОВНИЙ СЕКРЕТАР КОМПАРТІЇ БОЛГАРІЇ ТОДОР ЖІЖКОВ ЗАКРИВ однотижневий партійний з'їзд, на якому були делеґати від 73-ох чужих компартій. Він знову закликав до з'їзду компартій світу задля засудження компартії Китаю. Брежнєв підтримав був цей заклик, але компартії Румунії, Альбанії, Північного В'єтнаму, Північної Кореї, Куби, Італії і Японії виразно заявились проти такого збіговища, а деякі інші той заклик промовчали.

ЕКЗЕКУТИВА УККА СХВАЛИЛА ПЛЯН ПРАЦІ, ВИБРАЛА КОМІСІЮ ДЛЯ ПОЛАГОДЖЕННЯ КОНҐРЕСОВИХ СУПЕРЕЧНОСТЕЙ

Створено ряд інших комісій, заплановано Евразійське Видавництво; запрошені на наради обрані Конґресом представники ОДВУ і ДОБРУС-у не взяли в них участи.

Ню Йорк. — Запропонований президентом Українського Конґресового Комітету проф. Левом Добрянським плян праці на найближчий рік, створення цілого ряду Комісій із членів Екзекутиви та Політичної Ради, в цьому й Консолідаційної Комісії для полагодження тих суперечностей, що стали причиною відмови Організації Державного Відродження України (ОДВУ) та деяких інших угрупувань від участи в керівних органах УККА, відповідне відзначення 50-річчя Української Національної Революції та відродження Української Державности в 1917-му році, заповіджений вже на той рік Світовий Конґрес Вільних Українців, справа придбання власного дому, поширення дотеперішніх зовнішніх і внутрішніх політичних акцій, створення при УККА окремого Евразійського Видавництва, посилена акція збірки фондів на поширену працю УККА та ряд інших справ і проблем були предметом розгляду і рішень нарад Екзекутиви УККА, що відбулися тут у приміщеннях Українського Інституту Америки в п'ятницю, 18-го листопада ввечері.

Учасники нарад

У цих перших після Дев'ятого Конґресу нарадах обраної цим же Конґресом Екзекутиви Українського Конґресового Комітету Америки взяли участь: президент УККА проф. Лев Добрянський; екзекутивний віце-президент Йосип Лисогір, який проводив нарадами; віце-президенти Антін Батюк, о. декан Мирослав Харина, Лев Футала і пані Стефанія Пушкар; секретарі Ігнат Білинський і Степан Спринський, касир д-р Ярослав Падох, правний дорадник адв. Іван Робертс, директор канцелярії мґр. Іван Базарко і члени: д-р Богдан Коваль, д-р Володимир Ґалан, Теодор Миник, д-р Матвій Стахів, проф. д-р Роман Смаль-Стоцький, д-р Степан Ворох, Юліян Ревай, проф. д-р Петро Стерчо, інж. Остап Балабан, Волтер Бакад і проф. д-р Едвард Жарський та редактори-референти Мстислав Дольницький і Антін Драган. Виправдали свою неприявність різними громадськими чи особистими перешкодами: екзекутивний директор адв. Степан Ярема, інж. Ігор Чума, Володимир Мазур, адв. Тома Дармопрай та адв. Іван Флис. Двох членів Екзекутиви: проф. д-р Богдан Гнатюк й інженер Анатоль Ґудзовський, перший з яких був обраний до Екзекутиви як репрезентант ОДВУ а другий як репрезентант Демократичного Об'єднання Бувших Репресованих Українців у Совєтах (ДОБРУС) не взяли участи в нарадах з уваги на те, що репрезентовані ними організації відмовились від участи в керівних органах УККА з уваги на різні суперечності. Власне для полагодження цих суперечностей Екзекутива УККА на цих своїх перших після IX. Конґресу нарадах і вибрала окрему Консолідаційну Комісію.

Ще про Конґрес

На початку нарад, після їх відкриття та прийняття їх порядку, мґр. Іван Базарко склав короткий звіт про участь у Конґресі та зв'язані з Конґресом фінансові прибутки і видатки. Згідно з кінцевими підсумками, в Конґресі взяло участь усіх разом 517 делеґатів, з того було 469 уповноважених представників організацій і платників Національного Датку, 21 член Екзекутиви та 27 членів Політичної Ради УККА, які статутово уповноважені до участи в Конґресах. Загального прибутку з Конґресу із вплат реєстраційного та квитків на обід і бенкет було $14,670.50 з чого виплачено вже рахунків (приміщення в готелі, обід і бенкет та ін.) $14.610.17 а до виплати є ще рахунків на 2.090.00 дол, отже є впливи і виплати з Конґресу підсумовуються недобором на суму 2.030.57 дол.

Застереження голови УРС п. Батюка

Після звіту мґра Ів. Базарка зголосився до слова головний предсідник Українського Робітничого Союзу та віце-президент УККА п. Антін Батюк та заявив, що коли вже мова про Дев'ятий Конґрес, то й він має дещо на цю тему сказати. За згодою предсідника зборів п. Й. Лисогора він відчитав написану заяву про те, що очолювана ним організація, УРСоюз, приступила до УККА на підставі узгідненого статуту, який на Дев'ятому Конґресі без порозуміння змінено і, на його думку, порушено. Статут — говорив п. Батюк — виразно каже, що УККА є організацією організацій і в склад його керівних органів можна вибирати тільки репрезентантів організацій. Конґрес, тим часом вибрав до Екзекутиви індивідуально деякі особи, які жадних організацій не репрезентують. Крім цього, зміни статуту, на думку п. Батюка, були незаконні, бо під час Конґресу їх прочитано без зв'язку з тією цілістю, до якої вони відносяться, себто прочитано тільки саму зміну, а не цілу змінену постанову. Як довго справа статуту не буде полагоджена, так довго п. Батюк застерігає за очолюваним ним УРСоюзом витягнути з того відповідні консеквенції.

У цьому місці до слова зголосився у формальній справі правний дорадник УККА адв. Іван Робертс, стверджуючи, що заява п. Батюка не є на порядку („авт оф ордер"). Після короткої дискусії в цій справі, предсідник нарад дозволив п. Батюкові продовжувати свої застереження.

„Тактика Громика"

Другою справою, що її видвигнув п. Батюк була та фраза в опублікованому в пресі апелі проф. Добрянського, якою він порівнював поведінку опозиції під час Дев'ятого Конґресу з поведінкою Громика. П. Батюк також і в цій справі прочитав написану заяву, гостро засуджуючи цей виступ проф. Добрянського.

Після того зголосився до слова проф. Добрянський, питаючи п. Батюка чи він, п. Батюк, який був членом Номінаційної Комісії, сам вірить у той засуд, що його тількищо прочитав. Коли п. Батюк потвердив, що вірить, проф. Добрянський питав дальше, що він розуміє під „тактикою Громика". У відповідь п. Батюк твердив, що цієї фрази вжив проф. Добрянський, отже він повинен вияснити, що він під цим розуміє. Проф. Добрянський обстоював, що коли п. Батюк протестує, то повинен вияснити проти чого він протестує.

Предсідник зборів п. Йосип Лисогір припинив обмін самими запитами без відповідей та вияснив американське розуміння „тактики Громика": за кожним разом, як на будь-якій конференції совєтському міністрові закордонних справ щось не подобається, він виходить з нарад („ввок авт"). Власне в такому сенсі проф. Добрянський і вжив свою фразу про „тактику Громика", без будь-якої думки чи тільки тенденції порівнювати до самого Громика й того, що він репрезентує, своїх опонентів.

Проф. Стерчо присднюється до застережень п. Батюка і вважає, що проф. Добрянський не повинен був вживати такого вислову, та ще й після бурхливого Конґресу і в ситуації, яка витворилася після нього. Президент УККА повинен бути президентом для всіх, також для його опонентів. Щоби в майбутньому виключити такі прикрі випадки, як той, що

(Закінчення на стор. 6-ій)

КОМІТЕТ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ ВИДАСТЬ ІНФОРМАЦІЙНУ БРОШУРУ, ВІДБУДЕ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ В БЕРЕЗНІ 1967

Ню Йорк. —Не зважаючи на постійні звідомлення комітету Пам'ятника Шевченкові в пресі та опублікований перед роком точний звіт його Контрольної Комісії, серед громадянства все ще поширюються всілякі ворожі підшепти і сплетні щодо господарювання фондами Комітету. Для повної й остаточної інформації громадянства про працю Комітету та його прибутки і видатки рішено впродовж найближчих двох місяців приготовити й опублікувати окремою брошурою звіт Комітету, що його має приготовити адміністратор Комітету п. Юліян Ревай, включивши до нього і детальний звіт Контрольної Комісії. Такі рішення винесено на чергових нарадах Управи Комітету Пам'ятника Шевченкові, що відбулися тут у приміщеннях Українського Інституту Америки в суботу, 19 листопада в полудневих годинах. Збори відкрив і ними проводив голова Комітету проф. д-р Роман Смаль-Стоцький і в них, разом з ним взяли участь: екзекутивний директор Комітету Йосип Лисогір, секретар д-р Ярослав Падох, касир Ігнат Білинський та пані Олена Лотоцька, мґр. Теофіль Кульчицький, д-р Матвій Стахів, д-р Володимир Ґалан, Антін Батюк, Юліян Ревай, мґр. Іван Винник, проф. Михайло Лисогір, ред. Мстислав Дольницький, інж. Тамарський та ред. А. Драган. Із касового звіту виходило, що Комітет має сьогодні ще $ 2.463 в своїй касі, а деякі фонди є ще по місцевих Шевченківських Комітетах, що їх рішено поступово розв'язувати, бо вони вже виконали свою функцію. Дальші фонди інвестовані ще в різних публікаціях та в документальному фільмі про відкриття пам'ятника. Багато уваги віддано справі опіки пам'ятником у Вашинґтоні, якою дальше займатиметься КПШ, що плянує перетворитись у постійну установу. Приготовляється відповідна зміна статуту, що буде предложена для схвалення черговим зборам Комітету, які мають відбутися спочатком березня 1967-го року.

У виборах в Баварії збільшили свої впливи праві націоналісти

Мюнхен. — У виборах до баварського автономного сойму Націонал - демократична партія, членів якої називають „нео - нацистами", здобула 15 мандатів на всіх 204 місця. За західньо - німецькою виборчою ординацією в загальнодержавних та крайових автономних виборах обов'язує принцип, що тільки та партія, яка здобуде найменше 10% всіх голосів, має право до представництва, за пропорційною системою. Націонал - демократична партія здобула 12.2%. Керівна Християнсько - соціяльна Унія, головою якої є колишній військовий міністер Франц Йосиф Штравс, зискала 84.2% голосів, а Соціял - демократична — 35.8%. Зате Вільно - демократична партія, яка становила державну партійну коаліцію з християнськими демократами, поки не зірвала ту коаліцію і не спричинила цим затяжну урядову кризу, осягнула всього 5.9% голосів і не буде взагалі репрезентована в баварському соймі. Внаслідку тієї прогри в Баварії в минулу неділю вільні демократи втратили на вартості, як партнер до нової урядової коаліції. Однаково Християнсько - демократична партія канцлера Людвіґа Ергарда і її баварська віднога Християнсько - соціяльна Унія, як теж Соціял - демократична партія заповіли згори, що вони не будуть входити в ніякі спілки з Націонал - демократичною партією. Хоч її провід рішуче заперечує, щоб вона ступала слідами колишньої нацистської партії, проте її голова Адольф фон Таддеп признав, що з-посеред 23.000 зареєстрованих членів тієї партії — яких 5.000 були колись членами нацистської партії Гітлера.

„Чорноморська Січ" перемогла „Рому", УСК відпав від гор за Чашу ЗДА

„Чорноморська Січ", Нюарк, здобула цінну перемогу 2 : 1 над італійською дружиною „Рома", грізним суперником на лаври першуна Американської Футбольної Ліґи у мистецьких змаганнях минулої неділі, 20-го листопада. Ворота для „Ч. Січі" стрілили: Дімейн і Шорт. „Чорноморська Січ" веде в показнику АФЛіґи з точками 18 : 2 і відношенням воріт 29 : 12.

„Тризуб", Філядельфія, переміг на виїзді в Бостоні тамошню дружину „Тайґерс" вислідом 1 : 0 у минулонедільних мистецьких змаганнях Американської Футбольної Ліґи. Одинокі і переможні ворота здобув Бенітез. „Тризуб" держиться поруч „Ч. Січі" вершка табелі АФЛіґи із точками 18 : 4 і відношенням воріт 47 : 8. В „День Подяки" розіграє „Тризуб" показові товариські змагання у Конвенційній Галі в Атлянтік Сиrі, Н Дж. із сильною грецькою дружиною „Гелленік" з Ню Йорку.

УСК Ню Йорк потерпів поразку 1 : 3 у минулонедільних змаганнях з дружиною „Блю Стар", які були першою зустріччю УСК-у у цьогорічних грах за Чашу ЗДА. Стрільцем одиноких воріт для УСК-у був Норман Янґ. Після цієї програної УСК відпав від дальших гор за Чашу ЗДА, в яких був він тому два роки переможцем — першуном ЗДА.

ФОНД КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА ВІДЗНАЧИТЬ 50-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ СТВОРЕННЯМ КАТЕДРИ

Ню Йорк. — Найкращим, бо живим, і найтривалішим відзначенням в наступному 1967-му році 50-річчя Української Національної Революції та відродження Української Державности буде створення постійної катедри українознавства при одному з великих американських університетів. Таке рішення винесла Екзикутива Фонду Катедри на своїх чергових нарадах, що відбулися тут минулої неділі, 20-го листопада, в приміщеннях Українського Інституту Америки в пополудневих годинах. Наради відкрив і ними проводив голова Екзекутиви Фонду та його найбільший ентузіяст мґр Степан Хемич і в них, крім нього, взяли участь: інж. Зенон Бабюк, інж. Орест Бедрій, д-р Олександер Саноцький, Богдан Тарнавський, пані Марія Хемич, Дмитро Мотрук, мґр Богдан Мисько та ред. А. Драган. Касир фонду Вол. Бакад виправдав свою неприявність. Із звітів виходило, що загальна сума готівкових пожертв на Фонд Катедри виносила по кінець жовтня ц. р. $222,485.27 та дальших понад $60,000 задеклярованих. Початковою метою фонду для здійснення його задуму була сума $350,-000.00. Сьогодні, з уваги на дальший занепад вартости доляра, цю суму доведеться збільшити. Зібрані гроші ульоковані в банках та приносять відповідні відсотки. Плянується створити опікунчу раду („трост"), яка відатиме цим фондом. Так само пороблено вже заходи для створення Наукової Ради, зложеної головно з наших науковців та професорів американських університетів, що займеться оформленням катедри та її обсади і вибере для неї відповідний університет. Відрадним явищем є, що коли початково було взагалі проблемою, чи котрий з американських університетів погодиться на встановлення такої катедри, то сьогодні деякі з університетів вже самі це пропонують. Щоб могти здійснити плян і мету фонду, себто відкрити катедру до 50-річчя відновлення української державности в наступному році, необхідно буде впродовж найближчих місяців повести найбільш інтенсивну збіркову кампанію і це було одним з головних предметів цих нарад Екзекутиви фонду.

Верховний Архиєпископ кардинал Йосип Сліпий взяв участь в V З'їзді Міжнародної Федерації Католицької Молоді

Рим. — Видавані тут Українським пресовим Бюром „Вісті з Риму" повідомляють в числі з 15 листопада, що в днях 19 до 21 жовтня ц.р. Верховний Архиєпископ-Митрополит Кардинал Йосиф Сліпий взяв участь в V-му Загальному З'їзді Міжнародної Федерації Католицької Молоді. З'їзд відбувся в місті Перуджія, на 180 км від Риму, в Умбрії. Доповіді, дискусії і взагалі всі праці учасників З'їзду зосереджувались навколо теми „Діяльна участь молоді в побудові сучасного світу". З'їзд Молоді відкрито в неділю 16 жовтня, при участі кардинала Ф. Ченто, що й виголосив при цій нагоді відповідну промову. Цього ж дня проф. Італьо Манчіні мав доповідь на тему: „Молодь на II Ватиканському Соборі". До цікавіших виступів належав реферат амбасадора Сенеґалю П. Девеса, який промовляв на тему: „Молодь в сучасному світі". Прибувши до Перуджі в супроводі отця шамб. М. Марусина, Верховний Архиєпископ був присутній на двох доповідях: проф. М. Петроккі на тему „Ідея миру від Августина до II Ватиканського Собору" та арґентинського амбасадора Петра Фріяса на тему „Проблеми миру сьогодні". Вполудне Верховний Архиєпископ відправив у старинній церкві св. Агафії торжественну Службу Божу. Вечером в базиліці званій Порта Сан Пієтро відбулась вечірня Богослужба-Молебень за справедливий мир у світі, під час якої кард. Йосиф виголосив відповідну проповідь. В Богослужбі взяли участь не тільки учасники З'їзду, представники п'ятидесяти країн світу, але також духовні та вірні з Перуджі. На З'їзді Міжнародної Федерації Католицької Молоді була заступлена й українська католицька молодь двома представниками з Німеччини. Були це два молоді студенти медицини: Ю. Баб'як з Нового Ульму та І. Керницький з Мюнхену. Цей останній відчитав в часі вечірної Богослужби в четвер окрему молитву українською мовою.

В Києві відбувся П'ятий З'їзд Спілки Письменників України

Київ. — В середу 16-го листопада ц.р. тут відбулося відкриття П'ятого З'їзду письменників України чл. офіційної Спілки Письменників України. Відкрив з'їзд короткою промовою поет й академік АН УССР Павло Тичина, після чого обрано „одноголосно" президію з'їзду, до якої увійшли крім членів Політбюра Центрального Комітету Комуністичної Партії України та представників Ради Міністрів УССР, також видатніші з українських письменників. Під „бурхливі оплески обрано" до почесної президії неприсутніх на з'їзді членів Політбюро ЦК КПСС в повному складі. Затверджено також денний порядок з'їзду: на який склалися: звітна доповідь голови СПУ письменника О. Гончара, звітна доповідь П. Усенка про роботу ревізійної комісії СПУ, дискусія над доповідями, вибори нового правління та ревізійної комісії СПУ і вибори делеґатів на четвертий „всесоюзний" з'їзд письменників. У першому нарад з'їзду виступав перший секретар ЦК КПУ Петро Шелест, який говорив про „бойові завдання української радянської літератури". У своїй промові він перестерігав між іншими перед „підступними діями й ідеологічними диверсіями ворожої пропаґанди" і таврував „українських буржуазних націоналістів" за кордоном за те, що вони „не раз намагалися використати в своїх підлих антирадянських цілях деякі твори українських письменників, зокрема молодих, які допускали нечіткий і двозначний зміст в окремих поезіях, оповіданнях чи критичних статтях". З черги доповідь про „Українську радянську літературу напередодні великого п'ятидесятиріччя виголосив голова правління СПУ Олесь Гончар. У своїй доповіді він говорив про „великі досягнення" літератури в УССР і, згадуючи померлого поета Василя Симоненка, таврував мюнхенських „вболівальників" за їх „намагання виставити поета у своєму кривому дзеркалі."

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сиτі і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Любов – основа єдности

Старенький царгородський Патріярх Атенагорас I відступив від правила, що його звичайно строго додержуються високі церковні достойники, порушуючи проблему єдности Християнських Церков: вони говорять дуже обережно, обмежуючись загальними фразами. Патріярх Атенагорас висловився одверто за об'єднання Православної і Католицької Церков, — що більше, заявив про своє глибоке переконання, що об'єднання прийде, якщо не за його життя, то за життя покоління, до якого належить його співрозмовець, представник „Ню Йорк Таймсу".

Православний Патріярх Атенагорас не входив, очевидно, в будь-які подробиці передбачуваного ним церковного об'єднання, він лише натякнув, що в об'єднаній Церкві Папа займатиме „почесне місце, як єпископ Риму, як патріярх Заходу", з логічним висновком, що в тій Церкві буде патріярх Сходу. Але водночас Атенагорас I підкреслив, що немає ані Сходу, ані Заходу в спільній для всіх Євангелії, у спільному почитанні Христа, у спільній Тайні Святого Хрищення. Патріярх Атенагорас поставився до основних розбіжностей, які ділять обидві Церкви, як до другорядних причин: це — казав він — різниці в інтерпретації догм, різниці, що їх треба залишити теологам. А те, що має об'єднати Церкви, — це любов. „Любов не ділить, любов гоїть рани". І згадав, що коли у 1964 році римський Папа і він, царгородський Патріярх, зустрінулись і обнялись, то „це була зустріч в любові, було братерське побачення". „Я люблю Папу Павла VI", — заявив він і додав, що називає його „Павлом Другим" тому, що це — „великий апостол". Патріярх Атенагорас заповів свою подорож до Риму щоб відвідати Папу і „продовжувати довірочну дискусію, яку ми розпочали в Єрусалимі".

Справа об'єднання того, що було роз'єднане від 1054 року, вимагає великих людей, і коли такі люди з'являються — нема труднощів, що їх не можна було б перебороти, бо великі люди оперують категоріями й критеріями, які доступні тільки великим людям. Ідея християнської любови, як бази, на якій має бути відбудована єдність двох великих християнських Церков, така могутня, що вона переможе всі недовір'я, пересуди і фантастичну односторонність, які сприяють кожному роз'єднанню в церковно-організаційній, релігійній і всіх інших ділянках.

Новий важкий іспит для ОН

Теперішня 20-та сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй знову переживає той важкий час, в якому виявляється, що ця установа не здібна заводити лад у розсвареній сім'ї народів.

У минулий четвер Генеральна Асамблея прийняла резолюцію, яка доручає Британії вжити хоч би й збройної сили, щоб довести до упадку біло-расовий режим Ієна Сміта в Родезії. Сама Британія стрималась від голосування, а всі, що за ту резолюцію голосували, здавали собі напевно справу з того, що Британія військової експедиції проти Родезії не вишле. Подібна справа з прийнятою тиждень перед тим резолюцією, яка позбавляє Південно-Африканський Союз вірчого мандату, отриманого ще від Ліґи Націй, над колишньою німецькою колонією Південно-Західньою Африкою. Уряд Південно - Африканського Союзу зразу ж заявив, що тієї резолюції Об'єднаних Націй не визнає, і здійснити ту резолюцію можна знову таки тільки війною — якої ніхто не поведе.

Ще гірша справа з Середнім Сходом. 4-го листопада Рада Безпеки прийняла резолюцію, що доручала Ізраїлеві й Сирії зберігати перемир'я з 1949 року і припинити взаємні провокації. Але Совєтський Союз заклав своє „вето" навіть проти такої делікатної резолюції, не погоджуючись на те, щоб Сирію й Ізраїль ставлено на одну дошку, дармащо йшлося про низку терористичних актів, виконаних сирійськими арабами. Через тиждень після того Раду Безпеки заалярмував новий „інцидент" — цим разом пляновий наїзд ізраїльського війська на прикордонне йорданське містечко. Всі члени Ради Безпеки зразу затаврували Ізраїль, але справа не в словесній резолюції, а в такій розв'язці арабсько-ізраїльського спору, щоб Москва не використовувала його для озброювання і під'юджування арабів, в надії, що у новій тамошній війні здійсняться мрії ще царської Росії про доступ до Перської затоки.

А тут розпочалися вже дебати над допущенням комуністичного Китаю до ОН. Коли б його прийняли — це був би тільки цвях до домовини ОН.

М. Бараболяк

ЗА КУЛІСАМИ УРЯДОВОЇ КРИЗИ В НІМЕЧЧИНІ

Постанови німецької конституції, що відносяться до кабінетних криз, коротко представляються так: канцлера можна усунути лише вибираючи водночас його наступника; доки наступника не обрано, канцлер залишається при владі. Отже, можна спарафразувати старий девіз: „Канцлер помер, хай живе канцлер". Зміна канцлера може прийти без конечности переведення нових виборів, отже й без глибшої кризи уряду. Оце есенціональне значення славної клявзулі про т. зв. конструктивний вотум недовір'я (ст. 67 і 68 боннської конституції).

В останніх виборах у Німеччині Християнсько - Демократична Унія (ЦДУ) дістала разом з баварською ЦСУ — 245 мандатів, Соціял - Демократична Партія (СПД) — 202 мандати і Вільна Демократична Партія (ФДП) — 49 мандатів — разом 496 мандатів із рішальним голосом поруч представників Берліну. Більшість становить 249 голосів, тобто ЦДУ бракує 4 голоси, щоб створити самостійний уряд. Значить, прийдеться Німеччині творити нову коаліцію.

Щоб до цього прийшло, мусить, одначе, прийти між партіями узгіднення у найосновніших питаннях державної політики. Мало того: мусить прийти узгіднення політичної лінії всередині партій, бо останні політичні події цю однодумність в деяких партіях поважно захитали. Це помітне передусім у рамах урядової ЦДУ, де, скажімо, Ергард і Шредер стоять по одному, а Аденауер і Штравс по другому боці внутрішнього фронту.

Переглянемо коротко основні міжпартійні різнобіжності в різних ділянках політичного життя:

Міжпартійна політика

СПД — за добрі взаємини з обома партнерами німецької міжнародної політики — з ЗДА і Францією, але водночас за активізацію добрих відносин зі Сходом. В тому відношенні близько до СПД стоїть ФДП, що теж за нав'язання контактів із Москвою. Впливові політики ЦДУ в основі проти близьких взаємин із Москвою, але вони не можуть погодитись, на кому спертися: на ЗДА чи на Франції.

Об'єднання Німеччини

Це — найбільш вітальне питання. СПД останнім часом сильно підкреслює конечність нової, динамічної політики супроти Сходу. Бурґомістр Берліну Віллі Брандт разом з віце - президентом соціялістичної партії Г. Венером пропонують створити перманентну комісію для розгляду питання „організованої коекзистенції", навіть конфедерації між Федеральною Республікою і режимом Ульбрихта, мовляв, 17 мільйонів німців не можна залишити на поталу.

Відома також акція СПД з комуністичним СЕД у справі обміну промовцями минулою весною. В цьому відношенні знову ж СПД ближча до ФДП, що пропонує еластичність німецької політики: „Фундаментальні питання мусять бути достосовувані до змінливих концептів світової політики. Ми не всилі координувати нашої політики далі в цих обставинах", — заявив голова ФДП Менде, що був віце - канцлером в уряді Ергарда.

Або інші цитати з партійного органу: „Прийшов час покласти край мріям та ілюзіям і сформулювати політику у достосуванні її до твердих фактів ситуації Схід - Захід". Що більше, цей орган найправішої німецької партії пише, що ледве чи німецьку проблему вдасться розв'язати без співдії німецьких комуністів (цитати за гамбурзькою „Ді Вельт").

Ці ствердження чи не найкраще пояснюють, чому праві демократи покинули коаліційний уряд Ергарда, що тримався принципової політики неґації Сходу, нібито спертої на підтримці ЗДА.

Справи оборони

Тут також поважні міжпартійні розходження. Соціялісти разом з ФДП приєднуються до ідеї пакту про т. зв. непроліферацію атомової зброї. ЦДУ, навпаки, за впливи Німеччини на формування нуклеарної політики в рамцях НАТО. На тлі цих розбіжностей видно яскраво, чому подружжя ЦДУ - ФДП розійшлось.

Не будемо згадувати тут про питання внутрішньої політики, як податки, суспільна опіка. Різниць у зовнішній політиці досить, щоб указати, як важко злі́пити нині німцям урядову більшість, особливо ж, коли входять у гру ще й особисті симпатії та антипатії персонажів, як, наприклад, Ергард — Штравс. Виглядало б, аналізуючи суперечності політики, що нині найскорше договорились би соціялісти з вільними демократами, коли б їх більшість могла бути ефективною в парляментарній співпраці.

Одначе, хоч які глибокі були б різниці в основних питаннях нинішньої німецької політики, під знаком попереднього погодження яких буде формуватись новий уряд, питання зовнішньої політики супроти Сходу, з уваги на неуспішність дотеперішньої політики уряду Ергарда, що спиралась односторонньо на запевненнях Вашингтону, стоятиме на першому місці. Факт, що одностороння політика Ергарда завела це питання в глухий кут, був причиною його упадку; новим канцлером буде особа, яка дасть запоруку, що уряд зробить усе можливе, щоб справу об'єднання Німеччини поставити на успішну площину; хто - зна, чи не довести до того об'єднання за навіть високу ціну.

В рамах переоцінки дотеперішньої німецької політики односторонности і неґації приходять до голосу політики, що пересувають свої політичні симпатії з Вашингтону на Париж, мовляв, де Голль краще заступатиме інтереси Німеччини, як президент Джансон. Прихильники ж дотеперішньої проамериканської політики Німеччини обстоюють, що анімозії де Голля до Німеччини надто глибоко вкорінені, щоб з ним можна було щиро співпрацювати, особливо ж він уважає східні німецькі кордони за остаточні; додають теж, що він занадто кокетує Москву і веде занадто еґоїстичну великодержавну політику, щоб Німеччина на союзі з ним могла виграти.

Хоч які переконливі ці арґументи, факт висування Кізінґера, прем'єр - міністра Баден - Вюртембергії і прихильника де Голля, як кандидата збоку ЦДУ на канцлера, вказує, що ця концепція має шанси на перемогу.

Чи є які об'єктивні передумови успішности такого обороту німецької політики?

З січня 1963 року „дрімає" договір приязни між Німеччиною і Францією. Де Голль не виявляв досі великих приязних інтенцій супроти Німеччини, особливо ж у вітальному для неї питанні об'єднання. Його пляни відбудувати могутню Францію до деякої міри стоять на перешкоді скріпленню Німеччини через її об'єднання. Але остання візита французького президента в Кремлі, мабуть, переконала його, що Москва не дивиться на Париж, як на партнера, а погляди її йдуть понад Парижем до Вашингтону, де вона бачить партнера, з яким оплачується говорити.

З де Голлем певно говорили б у Москві інакше, якби дійсно репрезентував він „третю силу" в політиці, яка без Німеччини дійсною силою не є і не буде. Виступивши з НАТО, де Голль радше послабив, як вивищив престиж Франції. Направити свої помилки він може лише використавши відчуження Німеччини від ЗДА, перетягнувши її на свою сторону і створивши в злуці з нею „третю силу". Німці розуміють ситуацію де Голля і, мабуть, намагатимуться її використати. Очевидно, є багато перешкод, що їх слід наперед усунути, але засадничо вони не такі глибокі, щоб їх не вдалося вигладити і співпрацю між Францією та Німеччиною зорганізувати.

Коли б у висліді нинішньої урядової кризи дійшло до цілковитої переоцінки німецької зовнішньої політики, то це не повинно нікого заскочити. Світова політика переходить ступнево на всіх відтинках до політики безпосередніх досягнень, відкидаючи принципіялізм.

ЧЕРНІГІВСЬКА НАФТА

На Чернігівщині знайдено нафту. Її запаси знаходяться на великих глибинах. Щоб дістати нафту, поблизу села Монастирище (Ічнянський район) роблять свердловину на глибину понад чотири кілометри. (З „Радянської України" 22 жовтня).

Михайло Данилюк

• КАЛИНА

Мале дівча бігало осіннім ранком по садку: злови мене! А це не так легко, бо дівча метке, мов веретено. Нарешті пощастило застукати його поміж дубом і кущем калини. Воно ж, мале і задихане, стало, зрікаючись погоні, і сині оченята блищали поміж китицями червоної, зрілої калини.

Якось, дивлячись крізь вікно, як рій пташок клював червоні ягоди, мале дівча спитало, чи це така калина, що росте і в Україні. Ввечері, слухаючи козацької пісні, хотіло знати, чи таку саму калину „казав собі посадити" козак, що вмирав на далекій чужині. А цей кущ — чи він приїхав з України? А чому ні?

Блищали оченята, але на хвилину, здається, вогник примерк. Дитяча рука простягнулась до похилої галузки: „Чи це таку калину брала старенька бабуня, як її везли з України?" — „Так, мабуть таку". — „А вона дуже любила Україну, правда? А за що? За калину?" — І після десятка питань її брівки піднялись, вона взяла в уста кусник галузки, і крізь пучок червоних ягід вирвалось питання: „А як любити Україну?"

Гм, чи пробували ви колись вияснити п'ятирічному нащадкові, як саме і за що любити країну своїх предків?

Ви пробуєте відповісти маляткові прикладами з давнини, з недавньо - минулого, і під кінець виходить, що це не так легко. Та й чи можете ви дати дитині всі приклади, якими не тільки їй, але й собі важко відповісти: як саме любити? Плутаючись у здогадах, ви мимоволі втікаєте від прямої відповіді, а зосереджуєтесь на описові краси батьківщини предків.

**

Приклади допомагають. Ось дівча пригадало, що її прабабуня брала калину з собою. І це не так просто.

... Їхали ешелони на схід, далекий схід. Вагони для худоби, а в них — люди. Ось морозною зимою сорокового року їхав один із тисячі. Сорок два вагони набиті посинілими людьми, сопухом, молитвами і прокльонами. Зупинився ешелон на малій станції і стояв у тріскучому морозі цілу ніч. Десь взялись одчайдухи, зібрали по селі хліба — і до вагонів. Висипали хліб з мішків на підлогу. Простягнулись посинілі, з порепаною шкірою десятки рук: хліб! Замерзлі скиби запихали у кишені, в клунки, за сорочки, ближче тіла. Роздавали дітям.

А ось деякі жінки повиймали із - за сорочок малі вузлики і заходились розв'язувати їх задубілими пальцями. Ховалися з вузликами по кутках, здавалося — дорогоцінні скарби там тримали. Вовтузячись довго, допомагали собі зубами, бо пальці вже не слухались. Порозв'язували. А там? А там — в одної жінки жмуток зілля, безсмертника, що святила на Маковея. В іншої — кусник свяченої верби із великоднього тижня. А в третьої — мала іконка... Туди, отож — туди, у ті вузлики, вони клали маленькі окрайчики чорного, замерзлого хліба і ховали поза сорочки. Нащо? Еге ж, нащо — тремтіли перемерзлі уста — це ж там, на далекій півночі, будемо мати запах нашого хліба, і молитись до нього будемо. Він наш, із нашої святої земельки...

... Писав прадід малої дівчинки в останньому листі до рідних в Україну: „... і як умирала ваша мати і бабуня — хотіла, щоб із нею пучок калини поклали в домовину, що то привезла з собою із того куща на крейдяному горбі у нашому саді. Казала — хай гріє її у холодній, зауральській землі... Не знала, нещасна, що домовини не дозволили зробити, але калину я таки поклав із нею. І собі залишив..."

Як розказати малій дівчинці на далекій, новій землі про все це? Бо тоді, все ж таки, як пояснити безсмертником, замерзлим хлібом і калиною любов до України? Як вони любили? За що? . . .

**

Як їхати широким шляхом із Дубна на Луцьк — там чудові балки, села, гаї. Відбитись із битого шляху на схід, піти польовими дорогами — там розкішні сади, а ще далі — ліси. Тут увійти у ліс — і вийдеш аж біля Чернігова.

... Горіли балки і села у жорстокому сорок третьому році. Їх палили з чорних літаків, із танків. Їх палили ватаги новітніх печенігів, гим разом із кривавими прапорами. Палили ватаги західніх зайд „за ойчизне". Хто її у той час не палив, прекрасної, спокійної, волелюбної і святої землі? Палили всі. І багнета заганяли глибоко, глибоко у пахучий чорнозем, аж туди, де жевріють вічним вогнем незламні предки, які зробили цю землю нашою. За цей вогонь, наш вогонь пішла Волинь у повстання.

... Відділ одчайдухів - повстанців звів з ворогом бій. Шуліками налетіли, спалили танк, в полон танкетку взяли, вантажні авта повернули колесами в небо. При дорозі і туди далі попід зірваний міст лежали нерухомі тіні. Чорні черепи на петлицях жандармських уніформ якраз підходили до їх мертвих облич. Але туди — ще далі, поза чагарник, у яблуневому саді — плакали дівчата. Рядком лежало вісімнадцять хлопців. Вже обмиті з крови, зачісані, накриті льняними простинями. Старий священик молився в сльозах, селяни з хуторів копали яму.

Повстанець з автоматом на плечі оповідав: „Ці два біляві — це зі Львова, а ті, що скраю — всі троє з Херсону. Ці два в чоботях, здається десь із Шепетівки. Решта всі — тутешні. Оцей високий, посередині, це ж Харитонів син, із хутора за лісом. Дебелий хлопець, „максима" просто на плечі носив. А туди, наліво..."

Оповідав повстанець, хто і звідки. А так і не сказав як це зібрались хлопці з усіх - усюд, як домовились, як пішли разом, як полягли. Всі разом, за одну землю. Тепер їм усім дівчата плели вінки з калини...

Як розказати маленькій дівчинці про тих хлопців, що лежали? Бож і так ніхто від повстанця не довідався, як вони любили Україну...

**

Не легко розказати малій істоті, як саме любити батьківщину предків. Навіть описово, на прикладах людей, подій — це видається таким давнім, що годі його зв'язати із гарним, осіннім ранком. Можна до втоми наводити приклади з минулого, але ось вкласти відповідь у біжучий день — неможливо. Приходить на думку інший вихід: хай життя само навчить.

Піде мале дівча в життя. А воно багате, велике, щедре. Виросте, пірне в усією молодечою енерґією у працю, науку. Черпатиме досвід від тих, що знають. Піде в життя громади, їздитиме на здвиги, наради, з'їзди. Зустрічатиметься з людьми, переживатиме великі події. Вони всі її чогось навчать. Еге ж, навчать...

**

Мале дівча вперте. Воно тримає кінчик галузки і далі допитується: „А яка наша Україна? Чому я не живу в Україні?" Воно взяло червону ягідку в уста і почало жувати. Калина перед приморозками — гірка, і не диво, що личко дівчинки скривилось. Вона, одначе, далі завзято жує, бо це ж така калина, як „в Україні"... У чергових запитах і відповідях вона раптом питає: „А що потрібно іншим дітям про Україну оповідати"? — „Мабуть, найкраще правду", — була відповідь.

Дівча довго думало. Правду? А яка правда про нас і Україну? Чи вона гарна, чи така гарна, як калина? Так, мабуть така гарна, як калина і... така ж гірка...

ІЗ СОБАКОЮ - ШУКАЧКОЮ

У колгоспі ім. Мічуріна (Решетилівський район на Полтавщині) хтось спробував взяти вночі кілька мішків жита, але сполоханий сторожем, втік, залишивши верхню одежу.

З Решетилівки, — розповідає в „Радянській Україні" з 22 жовтня А. Поправка, — виїхала кримінальна міліція з собакою - шукачкою. Шістнадцять колгоспників вишикували в один ряд і ляйтенант міліції, піднявши одежу, наказав:

— Одразу признавайтеся, чия, а то пущу на вас собаку, і все одно знайду!

СКРИПКА СЛАВЕТНОГО МАЕСТРА

В Острозі на Волині мешкає Олекса Максись — музика і майстер музичних інструментів. Він сам грає та виробляє скрипки.

Найбільша цінність музики — старенька скрипка з написом: „Джіованні Паольо Маджіні ,1624." Як потрапила сюди скрипка славетного італійського маестра — невідомо. Олекса Максись знає, що вона перейшла до нього в спадщину під час першої світової війни. (З „Радянської України" 15 жовтня).

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(120)

Про нову Радикальну партію Франко писав у згаданій статті „Молода Україна", що вона „з натури річі мала бути хлопською", але була „заснована без участи хлопів". Але її засновники „мали в собі стільки запалу, стільки віри в свої ідеали і стільки критичного зрозуміння того, що робилося довкола них, що не сумнівалися в успіх розпочатого ними діла" (ст. 368). Нова партія старалася знайти підтримку в селянських масах. Відбувалися численні віча. „В народні маси кидано нечувані досі гасла: загальне голосування, свобода друку, податкові та аґрарні реформи. Приймалася й назва „русько-українська", що стояла в титулі нової партії. Хоча народовці раз-у-раз докоряли радикалам, що вони нехтують націоналізм — радикали могли сміятися з тих докорів, бачачи, як під стягом радикалізму стає власне найсвітліша і національно найсвідоміша часть селян" (ст. 368).

Радикальна партія гостро виступила проти політики так званої „нової ери", яку почали вести народовці після угоди, заключеної з поляками, яких очолював славнозвісний з пізніших виборів граф Бадені, а українців заступали Ю. Романчук і Ол. Барвінський. Українці мали не виступати проти поляків, які могли б у Відні хвалитися, що вони справедливо панують в Галичині. За це українці мали дістати кілька посольських мандатів до парляменту у Відні, кілька катедр у Львівськім університеті і ще одну гімназію в Коломиї. Поляки погоджувалися на те, щоб у школах заведено фонетичний правопис, замість етимологічного. Франко писав у згаданій „Молодій Україні", що „головну битву прийшлося вести радикалізмові на галицькім ґрунті з так званою новою ерою. Часопис „Народ" безпощадно критикував сам акт угоди і всі дальші енунціяції як новоерівців, так і поляків. Критика його гучним ехом лунала в народних масах" (ст. 369).

В „Автобіографії" для Лексикону Гердера ось що пише Франко про працю Радикальної партії:

„Почалась жива аґітація в краю, зокрема в кількох більш освічених повітах, як Коломийський, Тернопільський, Станиславівський. Скликалися збори, в яких брали участь тисячі селян, і на яких поряд інтелігентних промовців виступали також численні талановиті й визначні селянські промовці. Так виникла в Галичині пам'ятна радикальна аґітація, що для всього українського народу, як для селян, так і для інтеліґенції, була справжньою школою політичних прав і конституціоналізму, а при тім дала найбільше заохочення до економічної організації самодопомоги" (Іван Франко. Твори в двадцяти томах, Київ, 1955, том І-ий, ст. 39).

Очевидно, що й народовці мусіли рухатися, щоб втриматися на політичнім обрію, і так оживилося українське політичне життя, яке, згодом, привело до здорового поділу, бо мусіли зорганізуватися й інші партії: Українська Соціял-Демократична та Українська Національ-Демократична.

Треба підкреслити, що Франко від 1887 р. працював в польському щоденнику „Кур'єр Львовскі", і це було основним джерелом його життя та втримання родини. Крім цього поет працював в радикальних органах: „Народ" і „Хлібороб", а пізніше „Громадський Голос". Від 1894-го до 1897 року Франко редагував літературно-науковий журнал „Життя і Слово". В тому часі, це значить в 90-их роках, він працював і над своїми літературними працями, видавав збірки поезій та оповідань. Тоді ж він посилив свою працю наукову і старався формально закінчити свої університетські студії, бо фактично знав більше від університетських професорів. У дев'ятдесятих роках Франко написав більшість своїх драматичних творів, про які буде мова далі.

**

Ще в листопаді 1889 р. писав Франко Драгоманову: „Налягла на мене жінка, щоб я конче здавав екзамен докторський". І Франко послухав дружини. На докторську дисертацію обрав Франко тему „Літературний рух русинів 1848 р.", а пізніше, коли проф. Огоновський перестерігав його, щоб це „була справді література, а не політика" — Франко плянував тему про політичну поезію Шевченка, але зараз сам побачив, що і це „політика". Тоді працював над такою „мертвою" темою, як життя й творчість Івана Вишенського. Та коли прийшлося вже віддавати працю — Франко побачив, що йому бракує ще одного семестра університетських студій, щоб могти братися до докторату. Цей семестр відбув Франко в чернівецькому університеті, де професорами були д-р Степан Смаль-Стоцький і знаний нам із часопису „Друг" Омелян Калужняцький (1845-1914).

У найновішій праці про Франка Є. Кирилюк пише, що проф. Степан Смаль-Стоцький виступав проти Івана Франка, коли той хотів габілітуватися в університеті, але це неправда, як виразно довів акад. М. Возняк у своїй розвідці „Степан Смаль-Стоцький і Франко", що була надрукована в „Літературно-Науковім Додатку" „Нового Часу", Львів, 1938, чч.33-38, і перевидана в „Доповідях" НТШ в Ню Йорку, 1959 (ст. 9-24). У підсовєтській Україні високо цінять праці М. Возняка, але не хочуть знати його праці про акад. Степана Смаль-Стоцького і Франка, в якій Возняк писав, що С. С.-Стоцький хотів „бодай дечим причинитися до загального бажання всіх українців, щоб Іван Франко був на університетській катедрі" (ст. 20).

ДРУГИЙ З'ЇЗД УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ АМЕРИКИ І КАНАДИ

РЕЗОЛЮЦІЇ 2-ГО З'ЇЗДУ УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ АМЕРИКИ І КАНАДИ

(Торонто, Онт., Канада, 5 - 6 листопада 1966 р.)

Учасники II З'їзду Українських Журналістів Америки й Канади, члени спілок Українських Журналістів Америки й Канади, а також не-члени, співробітники, дописувачі й редактори українських часописів та журналів у вгорі згаданих країнах, у висліді дводенних нарад в суботу 5-го і в неділю 6-го листопада 1966 року, в місті Торонто, Онт., Канада, вислухавши основні доповіді і провівши дискусію, —

Пересилають привіт українському народові в поневоленій Батьківщині, висловлюючи йому подив та підтримку в його боротьбі, що проходить у змінених формах, проти нової хвилі русифікації та наступу на український вільний дух в Україні, і одночасно гостро засуджують колоніяльну політику Москви, наслідком якої український народ позбавлений права вільно хвалити Бога, будувати власне життя, користати з вільного слова діячів культури й преси;

Вітають наші Церковний і світський проводи в країнах вільного світу і звертаються до них з гарячим закликом діяти по лінії консолідації та єдности й завершити ці намагання Світовим Конґресом Вільних Українців, що заплянований на кінець 1967 року,

II З'їзд Українських Журналістів Америки й Канади вітає дотеперішні заходи підготовного Комітету ПАУК для скликання Світового Конґресу Вільних Українців і закликає його поробити зусилля, щоб у дальшій підготові, а також в СКВУ, взяли участь всі українські церковно-релігійні, суспільно-громадські та станово-професійні організації, бо тільки з участю всіх українських сил СКВУ може бути успішним. З'їзд доручає Проводові новоствореної Федерації Спілок Українськи хЖурналістів Америки й Канади, при нагоді Світового Конґресу Вільних Українців, скликати Світовий З'їзд Вільних Українських Журналістів та обговорити можливості поширення Федерації на всі терени, де діють вільні українські журналісти.

II З'їзд Українських Журналістів Америки й Канади закликає всіх українців в діяспорі гідно й достойно відзначити об'єднаними силами всіх українських політичних середовищ у вільному світі 50-річчя Української Національної Революції та відновлення української державности. Таким чином українці у вільному світі дали б українській нації, поневоленій Москвою, політичну й моральну допомогу в її визвольній боротьбі за привернення суверенної і соборної державности, опертої на Актах 22 січня 1918 - 1919 років та знищеної нападом Совєтської Росії.

II З'їзд вітає колеґ - журналістів, які не змогли прибути на З'їзд, як теж усіх колеґ в різних державах світу, які часто працюють на інших становищах, але вперто виконують свій обов'язок робітників пера в службі українській нації та її ідеалів.

II З'їзд Українських Журналістів Америки й Канади ствердив, що зовнішня і внутрішня ситуація, в якій живемо; від I З'їзду 30 - 31 жовтня 1965 року, в Кергонксові, Н. Й., ЗДА, майже не змінилася. Тому учасники II З'їзду повністю підтримують та підтверджують ухвали, постанови та резолюції, схвалені на З'їзді Українських Журналістів Америки й Канади.

II З'їзд Українських Журналістів Америки й Канади ствердив, що зустрічі журналістів, зокрема редакторів і співробітників нашої преси, що появляється у вільному світі та виконує важливу ролю в нашій спільноті, є явищем додатнім, яке напевно причиниться до покращання і підвищення рівня і якости української преси в ЗДА та в Канаді. З'їзд уважає, що такі зустрічі слід відбувати що якийсь час і започатковану I З'їздом Українських Журналістів Америки й Канади традицію продовжувати.

II З'їзд Українських Журналістів Америки й Канади поновно стверджує, що українська преса у вільному світі є вільним речником визвольних ідеалів українського народу й одним із важливих джерел інформацій про українську Правду.

II З'їзд Українських Журналістів Америки й Канади закликає всю українську спільноту у вільному світі, зокрема в ЗДА і в Канаді, далі виявляти патріотизм та рішучість у розвитку українського життя в усіх ділянках і робити все можливе, щоб стримати процес денаціоналізації. З'їзд з радістю стверджує познаки співпраці молоді з усіх середовищ і вважає, що цим позитивним тенденціям треба дати повну підтримку в пресі.

II З'їзд Українських Журналістів Америки й Канади закликає всіх українських журналістів притримуватися схваленого на цьому З'їзді Кодексу Етики Українського Журналіста, затіснити співпрацю в рамках Федерації Спілок Українських Журналістів Америки й Канади, що була створена на цьому З'їзді, і діяти конструктивно в нашій громаді. Зокрема З'їзд закликає всіх редакторів, дописувачів і співробітників української преси дати добрий приклад єдности та сконсолідованости, припинити явище взаємного атакування чи образливої критики й щоб наша преса не поміщувала неперевірених вісток і статтей, які шкодять доброму імені українських організацій чи поодиноких осіб та дискредитують їхню діяльність.

II З'їзд Українських Журналістів Америки й Канади рекомендує Спілкам Українських Журналістів Америки й Канади приймати й залишати в своєму складі тільки таких членів, які приймають та погоджуються респектувати схвалений цим З'їздом Кодекс Етики Українського Журналіста.

II З'їзд Українських Журналістів Америки й Канади звертається з закликом і доручає Проводові Федерації Українських Журналістів ЗДА і Канади застановитися над професійними справами та правами українських журналістів і випрацювати відповідні домагання до видавців для покращання умовин праці й матеріяльного забезпечення редакторів - журналістів для кращого розвитку преси.

II З'їзд Українських Журналістів Америки й Канади доручає Спілкам Українських Журналістів Америки й Канади і Федерації цих Спілок продовжувати старання над вишколом журналістичного нарибку й виконати постанови I З'їзду Українських Журналістів щодо організування журналістичних курсів, одностайного правопису, стипендій для молоді, що студіює журналістику, та повести працю в напрямку зміцнення авторитету Спілок Українських Журналістів та підвищення професійного рівня української преси.

II З'їзд Українських Журналістів, що відбувся в ювілейному році Івана Франка, закликає українських журналістів далі непохитно продовжувати світлі традиції минулого й на сторінках преси далі бути незламними речниками та носіями незламної волі українського народу до самостійного, державного життя. Викриваючи й поборюючи всі форми та вияви московсько-большевицького колоніялізму в Україні, українська преса у вільному світі повинна далі невтомно мобілізувати українську спільноту до нерозривної єдности й солідарности з рідним народом на Батьківщині, протиставляючись усім спробам ворожої диверсії і виломам з єдиного, самостійницького фронту у формі офіційних зустрічей з урядовими представниками окупаційного режиму в Україні. Одночасно З'їзд засуджує совєтофільську й комуністичну пресу в українській та англійській мовах, яка появляється в ЗДА і в Канаді й своєю роботою причиняється до скріплення комуно-московського імперіялізму.

II З'їзд Українських Журналістів Америки й Канади, зокрема, з тривогою спостерігає дальше, постійне переслідування української молоді та діячів культури в Україні. З'їзд засуджує з усією рішучістю арештування та в'язнення цих діячів і звертається до культурного світу з проханням піднести в пресі, перед урядами держав і в ОН голос в обороні українського народу, зокрема в обороні діячів української культури.

КОДЕКС ЕТИКИ УКРАЇНСЬКОГО ЖУРНАЛІСТА

схвалений Другим З'їздом Українських Журналістів Америки і Канади, що відбувся в Торонті 5 і 6 листопада 1966

Український журналіст, без уваги на те, де він живе та в яких обставинах працює, повинен вважати себе органічною складовою частиною великої міжнародної спільноти журналістів, першим головним обов'язком яких є правдиво, об'єктивно і вповні інформувати читачів і суспільність та з'ясовувати й коментувати події виключно на базі перевірених фактів та згідно зі своїм найкращим знанням, своєю совістю та своїми переконаннями.

Маючи на увазі факт, що в сучасній окупованій Україні преса й журналістика, як і все життя поневоленого народу, всеціло підпорядковані тоталітарному окупаційному режимові та змушені служити виключно його злочинним цілям та інтересам, український журналіст у вільному світі є головним виразником вільної української преси. В таких обставинах український журналіст у вільному світі має виконувати не тільки завдання всіх професійних журналістів у широкому світі, але має ще окрему, історичну місію поширювати правду про Україну, обороняти права української нації на рідну, ні від кого незалежну народоправну державу, плекати й розвивати українські національно-політичні й культурні традиції, розвивати й поглиблювати українську політичну думку та підтримувати всі почини, що сприяють політичному, культурному й економічному організаційному розвиткові української громади у вільному світі. Тим то український журналіст у вільному світі є не тільки виконавцем своєї професії, але рівночасно й оборонцем прав свого поневоленого народу, отже й українським громадсько-політичним діячем. Це накладає на нього подвійний обов'язок зберігати у виконуванні журналістичної професії засади етики й громадської моралі та як журналіст - публіцист і людина поводитись так, щоб серед своїх і чужих викликати пошану до себе та української журналістики.

Українська преса в ЗДА і Канаді користається повною свободою друкованого слова, гарантованою конституціями і законами цих країн. У цих ідеальних умовинах виконування своєї професії український журналіст зобов'язаний з власної і непримушеної волі респектувати й підтримувати конституційно - народоправний устрій цих держав та ставитись льояльно до їх установ, зберігаючи та виконуючи при цьому право і обов'язок з'ясовувати своїм читачам урядову політику цих країн на базі практичної аналізи та крізь призму не тільки державних інтересів ЗДА і Канади, але й ідеалів та змагань України й українського народу.

Щоб могти успішно виконувати ці свої професійні завдання та окрему місію вільної української преси, український журналіст у своїй праці повинен керуватися такими основними етичними засадами:

1. Підставою журналістичної праці є повне і беззастережне пошанування правди. Правда мусить лежати в основі всіх інформацій і всіх тверджень. Поширювання вісток чи тверджень, не опертих на безсперечних фактах, подавання здогадів і гіпотез за факти, базування висновків та, зокрема, закидів і обвинувачень на здогадах або неперевірених фактах суперечить основній засаді журналістичної етики.

2. Етичне відношення журналіста до правди повинно проявлятися в його готовості змінити свою думку та одверто признатись до помилки, якщо така трапиться. Журналіст повинен бути відважний і твердий у своїх поглядах і переконаннях, але водночас має уважно й об'єктивно та без будь-яких упереджень вислухувати другу сторону і признавати доказану фактами правдивість чужих арґументів.

3. До основних етичних засад журналіста належить докладність, дбайливість і добра воля як у збиранні і передачі вісток, так і в коментуванні та вияснюванні подій, при чому думка про загальне добро завжди мусить мати перевагу над інтересами одиниць чи груп.

4. У виконуванні своєї професії журналіст завжди повинен змагати до найвищої компетентности і знання справи та виявляти такт і зрозуміння у відношенні до інших. А тому, що професія українського журналіста тісно пов'язана з ідеями й ідеалами української визвольної проблематики та обороною української правди, український журналіст повинен відзначатись та виявляти прикладну ідейність і некорисливість.

5. Журналіст зловжив би своєю професією, якщо писав би проти власного знання фактів і проти власних переконань також тоді, якщо від нього вимагали б цього його працедавці чи керівники його політично-партійного проводу.

6. Добра воля, подібно як і правда, мусить бути основою журналістичної праці. Передача вісток чи їх коментування із свідомою злонамiреністю є порушенням журналістичної етики.

7. Подаючи вістки чи коментарі вповні з інших друкованих джерел, треба обов'язково відкликатись на їх джерело. Повний передрук вістки чи статті без подання їх первісного джерела є так само неетичним, як присвоєння чужої власности.

8. Журналіст має право і обов'язок обороняти свої погляди та піддавати під сумнів і полемізувати із поглядами суперечними. Але в полеміці журналіст зобов'язаний не тільки до максимальної об'єктивности, але й джентлменства. Він грубо порушив би журналістичну етику та зловжив би своєю професією, якщо промовчував би факти чи перекручував правду для оборони своїх поглядів.

9. Критика подій, явищ і поглядів так само належить до журналістичної професії, як інформування про них. Але кожна така критика мусить бути базована тільки на правді і фактах та мати на увазі цілість української правди і добро всієї української спільноти. У критиці, як і полеміці, треба зберігати спокійний тон, вистерігатись образливих висловів та виявляти максимальну добру волю. Пишучи про рідні установи й організації, можна і треба їх критикувати, коли є до цього причина, маючи на увазі, що конструктивна критика є основним привілеєм вільного суспільства та передумовою його розвитку. Але в такій, як і кожній критиці треба відкликатись на дійсні, перевірені факти та мати на увазі добро і покращання цих установ, а не їх упадок чи тільки критику для критики. В полеміці з іншими думками і поглядами треба обов'язково в цілості наводити текст того вислову, до якого полеміка відноситься. Було б порушенням журналістичної етики лаяти, дискримінувати чи відсуджувати від чести особу чи групи осіб тільки за те, що вони мають і висловлюють інші погляди. Кожна людина має право на власний погляд, а помилятись є людським. Добра практика журналістичної професії вимагає, щоб всі матеріяли із закидами та критикою були підписані дійсним прізвищем чи відомим професійним псевдо — або криптонімом автора.

10. Український журналіст повинен давати приклад політичної й товариської культури, яка наказує стосувати в політичному і громадському житті „чесну гру" та не переносити громадсько-політичних суперечностей і розбіжностей думок на приватний і персональний ґрунт.

11. Для збереження взаємної пошани в українському журналістичному світі не годиться писати легковажно або принизливо про конкуренційні часописи та їх редакторів, але треба виявляти у відношенні до них таке саме джентлменство і толерантність як ми бажали б, щоб вони виявляли у відношенні до нас.

12. Виконування журналістичної професії накладає великі обов'язки і відповідальність, але й дає великі привілеї. Було б неетично використовувати ці привілеї для особистих, родинних чи групових і партійних та інших цілей і користей, не зв'язаних безпосередньо із добрим виконуванням журналістичної професії.

СТАНОВИЩЕ ДО ПРЕСИ В СССР

схвалене Другим З'їздом Українських Журналістів Північної Америки, що відбувся в Торонті 5 і 6 листопада 1966 р.

Перший З'їзд Українських Журналістів Північної Америки (ЗДА і Канади), що відбувся на оселі Українського Народного Союзу 30 - 31 жовтня 1965 року в ЗДА, вирішив зайняти становище до преси в УССР окремою постановою. Другий З'їзд, що відбувся в Торонті, Канада, 5 - 6 листопада 1966, підтвердив цю рекомендацію і після ґрунтовного обміркування доповіді про „Пресу в УССР" схвалив:

Українські журналісти Північної Америки свідомі того, що навіть в найосновнішій справі, в питанні теперішньої і майбутньої долі українського народу, неможливо встановити спільну мову, чи знайти плятформу праці для свого народу між вільною українською пресою і пресою в УССР, такою, як вона тепер є. З'їзд стверджує, що вся преса в УССР цілковито підпорядкована інтересам московського комуністичного колоніяльного режиму та є засобом русифікації і комунізації України. Вільна українська преса працює в країнах, де нема ні державної цензури, ні обов'язкової одної ідеології, ні примусових завдань для журналістів і їхніх часописів. Працівники ж преси в УССР зобов'язані дотримуватись точно визначеної політичної лінії, накреслюваної в Москві, незалежно від того, що думає і чого прагне український народ. Працівники незалежних від державної влади українських часописів в ЗДА й Канаді керуються у своїй пресовій інформації, коментарях і оцінках подій тільки вимогами й потребами своїх читачів та інтересами українського народу так, як вони їх розуміють. Підневільній пресі в УССР не вільно писати про всі українські та міжнародні справи, ні коментувати їх по своїй волі.

В Україні тепер насправді нема української преси ні української журналістики: там є так звана „радянська преса" України, видавана українською мовою і частинно російською. Центральна Спілка Журналістів СССР, згідно з директивами компартії у Москві, визначає і зміст і форму і напрямок повсякденних публікацій в УССР. Працівники вільної преси поза межами України сподіваються, що є між працівниками підневільної преси в УССР такі, які відчувають власне підневільне становище аґітатора і „підопічне" становище своєї батьківщини України. Єднаючись думками з тими працівниками преси в УССР, З'їзд запевняє, що всі вільні українські журналісти у широкому світі підтримують спроби і прояви опору диктаторським наказам з Москви.

Українські вільні журналісти раділи б чисельним розвитком україномовної преси в УССР, їхніми зростаючими тиражами та поширенням українського слова в радіо і телебаченні, як також зростом числа українських журналістів в УССР, якщо ця преса не була б тільки за формою українською, а по своєму змісті ворожою інтересам України і якщо б ті журналісти в УССР не були пропаґандистами московського партійного апарату. Колись кликав Тарас Шевченко: українське слово повинно стояти на сторожі прав українського народу! Воно не сміє бути інструментом в руках гнобителів України.

Схвалювання пресою УССР підневільного становища українського народу є тривожним явищем. Це схвалювання проявляється не лише тим, що в цій пресі надруковано, але теж і тим, що в ній промовчано. Своїм слухняним підпорядкуванням політиці чужоземного режиму в Україні тамошня преса допомагає затримувати український народ на рівні колоніяльного суспільства, а своїм вихвалянням статусу УССР закріплюється Україну на позиціях губернії російської імперії.

При допомозі преси в УССР русифікується українську мову, зміцнюється почуття неповноцінности українців у відношенні до росіян, знецінюється самий принцип самостійности-суверенности України, а навіть схвалюється обмежування прав УССР.

Хоча працівники преси, радіо і телебачення в УССР вживають української мови, то все ж саме через ту пресу проводиться русифікацію тієї мови. Жменька мовознавців, письменників і публіцистів - патріотів не всилі зупинити того офіційного „наближування української мови до російської", якщо преса в УССР не буде противитися руйнуванню української мови у періодичних виданнях і в радіомовленні. Відомо, що уникається терміну „український" та „українська нація" в цілій взагалі совєтській пресі, зокрема в УССР, щоб таким чином знеявлювати український народ до маси „радянських людей".

У багатьох статтях в УССР висміюється прагнення українців до самостійности й суверенности, мовляв, Україна „навіки воз'єднана з Росією", — хоча в тій же пресі підкреслюється самостійність новопосталих африканських і азійських держав. Преса УССР промовчує факти грубого порушування конституції УССР Москвою, як, напр., відмова встановити дипломатичні зв'язки УССР принаймні з комуністичними країнами. Не звертається належної уваги на велику шкоду для українського народу внаслідок нищення українських культурних і історичних пам'яток. Промовчується переслідування діячів української культури, що його проводиться в УССР не меншою мірою, як це було в минулому.

Не зважаючи на ці разючі факти, преса УССР твердить, що Україна досягла найвищого рівня суверенности. За таку неправду відповідають морально всі працівники преси в УССР, а не лише тамошня компартія, бо вони активно схвалюють колоніяльний статус українського народу на своїй землі.

Другий З'їзд Українських Журналістів ЗДА й Канади закликає працівників преси в УССР, щоб вони так редагували свої часописи, журнали та видання по фабриках і колгоспах, щоб з їхнього змісту було видно, що це українські видання, а не російські, писані тільки українською мовою. Зокрема З'їзд закликає працівників преси в УССР, щоб вони не плямували діячів української культури й державности в минулому та не очорнювали сучасних українських патріотів як в Україні, так і за кордоном, тим паче, що російська преса в СССР вшановує й величає всі російські історичні постаті з часів царського періоду.

Сьогодні ведеться боротьба за саме існування української нації. У цій боротьбі за гідність українського народу українські журналісти повинні стояти в першій лаві. Цей обов'язок стосується не тільки українських журналістів у вільному світі, але й насамперед журналістів на рідній землі.

ПРИМІТКА РЕДАКЦІЇ:

Резолюції, Кодекс Етики та Становища до преси в УССР, статут і Дедерація Спілок Українських Журналістів Америки і Канади були схвалені їх Другим З'їздом у Торонті. Для Спілки Українських Журналістів Америки вони, згідно з рішенням загальних зборів цієї Спілки, матимуть зобов'язуючу силу щойно після їх ратифікації черговими загальними зборами СУЖА.

СМІЙМОСЯ!

(Замість рецензії)

Яка прекрасна річ — сміх! Сміх, що зроджується почуттям гумору, яке властиве переважній більшості людей і відрізняє їх від тварин, що їм це почуття невідоме. Правда, деякі аматори чотириногих запевняють, що бачили усміхнених коней і собак, але це, очевидно, зустрічається ще рідше, ніж людина, цілковито позбавлена почуття гумору. Це вже феномени, і в рахубу вони не йдуть. Назагал же — почуття гумору є привілей людини, української зокрема. Ну, а сміх, — зовнішній вияв, реакція.

Сміх може бути різного характеру, і не завжди явище, що викликало сміх, мусить бути гумористичним. Злобна людина сміється з нещастя ближнього злорадісним сміхом, іноді сміх звучить гістерично, трапляються люди, що можуть сміятися без усякої видимої причини. Про таких кажуть: „Тільки покажи йому пальця і зарегочеться." Але все це сміх нездоровий, і не про такий сміх хочемо ми тут сказати. Ми хочемо сказати про наш, український гумор і, як реакцію на нього, здоровий, добродушний, відсвіжуючий сміх.

Саме таким здоровим сміхом досхочу насміялася українська громада, що зібралася у великій залі Фешен Інституту, в неділю 23 жовтня, на виставу „Сватання на Гончарівці" Г. Квітки-Основ'яненка - Стеценка.

Хоча і стара, понад сотку років тому створена оперетка принесла велику приємність глядачам своїм чисто національним гумором. Талановито зіграні акторами нашого Оперового Ансамблю ролі вийшли живими й яскравими, і публіка щиро реагувала на всі комічні перипетії, що відбувалися на сцені.

Беззлобний п'яничка Шкурат у виконанні артиста Федоровича викликав такий же беззлобний сміх у глядача. Не менш характерним і забавним вийшов солдат Скорик, який „об'їздив Францію, Німеччину, Туреччину", що його динамічно заграв наш широковідомий актор Лев Рейнарович.

Милий образ Уляни створила акторка Тамара Лихолай. Треба сказати, що вона володіє сценічним чаром, який, при бездоганно чистому голосі і зворушливо -щирій грі, викликає у глядача симпатію і співчуття до Уляни. Актор Гош, в міру своїх можливостей, старався вив'язатись з дуже невигідної, штивної ролі кріпака Олексія. Треба признатися, що, за рідким винятком, ролі перших коханців у наших побутових п'єсах штучні і вся поведінка їх на сцені млява і неприродня. Нам здається, що тут багато залежить від режисера, а також від самого актора, якщо він має сценічний досвід, оживити ролю, зробити її життьовою.

На місці була Одарка — пані М. Стефанишин, і навіть Б. Крушельницький в ролі Кандзюби (нам шепнули по секрету, що він грає на сцені вперше) прикрасив виставу своїм приємним баритоном.

Окремо хочеться сказати про молодого Яблонського. Роля Стецька дуже небезпечна в тому відношенні, що в ній легко, як то кажуть, передати куті меду, тобто вкинутися в шарж. Молодому акторові пощастило цього уникнути, і тому Стецько в його інтерпретації вийшов природнім і дуже комічним. Шкода, що в актора вокальні здібності значно слабші за драматичні, але, оскільки ця роля не вимагає гарного голосу, Стецько, можна сказати, Яблонському вдався.

Трохи дивувало і нервувало публіку звучання оркестри (дириґ. О. Стратичук): цілком очевидною була незіграність співаків і хорів з оркестрою. Темп оркестра взяла заповільний, і глядач часом побоювався, що співак випередить оркестру так, що вони вже ніколи не зустрінуться!

Танки під орудою О. Ґензи, відсвіжені й пожвавлені, публіці сподобалися.

Назагал імпреза була веселою і приємною. Розсміяна і об'єднана сміхом публіка розійшлася задоволеною.

Алла Давиденко

ІЗ МЕЛІТОПОЛЯ НА КУБУ

На Мелітопільській консервній фабриці опанували нову продукцію: яблучний сік. Невдовзі консерви будуть надіслані на Кубу, — пише кореспондент „Радянської України" (часопис з 27 жовтня)

СВЯЩЕНИК, НАУКОВЕЦЬ, ВИХОВНИК, ГРОМАДЯНИН

(У 40-річчя священства о. д-ра Б. Липського)

о. д-р Богдан Липський

7 листопада Всесв. о. д-р Богданові Липському, парохові Свято - Миколаївської парафії в Торонті, сповнилося 40-років від дня його рукоположення у священики. Під проводом окремо створеного парафіяльного ювілейного комітету, в навечер'я 40-річчя, 6 листопада величаво вшановано Ювілята. Хоч пляни святкувань згідно зі скромними побажаннями Ювілята мали бути обмежені до рямок парафії, то вони спонтанно перетворились у велике святкування — маніфестацію, не тільки Торонта, чи нашої Епархії, але, я б сказав, цілої української суспільности, у вільному світі, чого доказом була велика участь присутніх із різних міст Канади і Америки, та привітання майже зі всіх країн світу, де живуть наші люди. І не дивно, що так сталося, бо 40-річний нелегкий шлях Ювілята позначений працею, не тільки в Торонті як: священика - пароха, професора - виховника, духовного провідника і дорадника, батька і опікуна молоді, науковця і дослідника та оборонця нашої віри й обряду, традицій, а притім скромного громадянина - патріота свого народу, що дані Богом йому таланти не тільки подвоїв, а стократно помножив, щоб за Господньою волею передати в користування народові.

Доктор богословських наук о. Б. Липський народився 9 квітня 1903 року у Львові. Богословські студії завершив в 1927 році докторатом теології в Римі. Рукоположений на священика 7 листопада 1926 р. в Римі в церкві св. мучеників Сергія і Бакха. Святителем Ювілята був архиєпископ - асесор Конгрегації для Східної Церкви — Преосвященний Ісайя Пападопулос.

Повернувшись на рідні землі в роках 1927-1930 викладав на Богословських Студіях оо. Василіян в Кристинополі. Опісля став сотрудником парафії Рождества в Тернополі. Від вересня 1932 до вересня 1939 рр. був в Богословській Академії у Львові. Рівночасно із цим з посвятою, сповняв тяжкі на ті часи обов'язки капеляна політичних в'язнів в тюрмі „Бриґідки", уЛьвові. Тодішні в'язні багато завдячують священикові - громадянинові, який, не дивлячись на наслідки особистого характеру, допомагав, як тільки міг, служив Богослуження, сповідав і проводив в останню дорогу з болем серця і души Біласа і Данилишина, Корпана, Кука та інш. Небагу приходилось йому гідно хоч і тяжко відбивати всі атаки збоку ворожої польської влади. Багато на цю тему можна б писати та підчеркнути цю геройсько-патріотичну працю Ювілята, що також була невід'ємною частиною змагань нашого народу за своє визволення.

Під час другої світової війни Ювілят був канцлером Апостольської Адміністратури Лемківщини в Сяноці, а наступні два роки душпастирював у церкві св. Варвари у Відні. До 1951 року, до приїзду до Канади, був професором теології в Українській Католицькій Семінарії в Гіршберзі в Баварії, а згодом професором у тій же Семінарії в Кулемборгу, в Голландії.

По приїзді до Канади в 1951 р. о. д-р Б. Липський, якого спровадив Преосвященний Кир Ісидор, одержав в Торонті становища: спархіяльного радника, референта подружних справ, цензора релігійних книжок і інші, а 1 грудня 1952 року став парохом Свято - Миколаївської церкви в Торонті. Пізніше найменований протопресвітером Торонтського Протопресвітерату і головою Кураторії українських католицьких шкіл Торонтонської Єпархії. Заходами Верховного Архиєпископа і Кардинала Кир Йосифа, Папа Павло VI декретом з 14 листопада 1963 р. найменував о. Б. Липського своїм прелатом.

Дійсне відзначення Ювілею почалось в суботу 5-го листопада, коли зібрані у великому числі учні курсів українознавства Свят - Миколаївської церкви зібралися, щоб перші своїми устами і чистими невинними серцями привітати свого опікуна з його Ювілеєм, та на пам'ятку подарувати йому ікону Матері Божої. Милі і гарні були ці привітання. Неділя 6 листопада стала днем святкувань ювілею.

Точно о год. 11-ій церква битком набита, на бальконах відповідні місця зарезервовано для учнів наших шкіл, які під проводом учителів їх зайняли. Мішаний хор парафії під проводом проф. І. Ковалева, зайняв місця на бальконі. Процесія з вівтарною прислугою в далматиках, та великим числом священиків, впровадили ювілята перед престіл, де під звуки чудового співу хору Ювілят в асисті численного духовенства, правив Вдячну Службу Божу, дияконували Всеч. оо. Набережний і Остапович з Америки, який, як учень Ювілята, виголосив гарну проповідь, в якій з пошаною говорив про працю й заслуги свого професора-виховника. Велике число парафіян приступило до св. Сповіди і Причастя. Многолітствіям для Папи Римського, Блаженнішого Архиєпископа і кардинала Йосифа, митрополитів, єпископів, священиків, парафіян, Ювілята і українського народу, закінчено торжественну Сл. Божу, по якій Дорогий Ювілят удлив присутнім по свій пастирській протопресвітерське благословлення, обдаровуючи пам'ятковими образцями.

Того ж дня о год. 6 веч. у великій концертовій залі Роял Йорк Готелю — зібралось знов 600 осіб. Зібралися люди різного віку, стану, молоді і старші, представники організацій, установ, товариств. Почесний стіл з Ювілятом, його рідною, Всв. о. прелатом В. Філевичем, як заступником Преосвященного Кир Ісидора, який виїхав до Нової Шотляндії, міністер Яремко з дружиною, п. Бень з дружиною — провінційний посол, письменник Іван Керницький (Ікер), та численні представники церковних й громадських організацій, установ, товариств.

Вміло бенкетом проводив п. інж. О. Клюфас, який заступав організації парафії, і в імені їх теплими словами вітав Ювілята. З різних усюдів наспіли десятки привітів: від Верховного Архиєпископа Їх Блаженства Кардинала Йосифа, Митрополитів, Архиєпископів, єпископів, священиків, студентів Ювілята, друзів і вірних.

У мистецькій частині виступав церковний хор під дир. проф. І. Ковалева, який оркестра та Дівочий Хор Курсів Українознавства під дир. Квітки Зорич. Усні привітання зложили численні особи. Зі спомин з давніх й молодих літ спільного співжиття з Ювілятом ще у Львові, у гарній і щирій формі виступив письменник І. Керницький з Америки. З підчеркненням заслуг Дорогого Ювілята, та щирими побажаннями від Просвященного Владики Ісидора і своїми власними звернувся Всесв. прелат В. Філевич, по чому господар бенкету інж. О. Клюфас вручив Ювілятові нагрудний хрест з прикрасами від парафіян. Під спонтанну овацію присутніх промовив Ювілят, о. д-р Б. Липський, щоб дякувати всім. Все, що так чи інакше в свойому житті вдалося йому виконати, завдячував в першу черзі Богові, людям і обставинам. Дякуючи, закликав до спільної праці вирозуміння й любови, щоб спільними силами перемогти тяжкі часи нашої церкви й народу. Ще грімкіше „Многая Літа'', та церковний хор своїм „Достойно єсть'' — закінчив цю величаву частину святкувань.

У вівторок 8 листопада точно у 40-річчя виправлення першої Служби Божої нашим Ювілятом, Свято-Миколаївська Рідна Школа із своїми „малятами" з дітосадка, по відправленій Ювілятом Службі Божій, вшанували привітами, сердечним, чистим серцем і рожами, свого опікуна у веч. годинах в шкільній залі. Понад 500 дітей школи закінчили святкування ювілею о. д-ра Б. Липського.

Ми бажали і раділи, коли бачили, як тішився і радів зворушений Ювілят, що в своїй скромності все був би радо віддав всім, тільки не собі. Але радіючи спільно, не забуваймо і надалі постійно допомагати нашому Ювілятові у його праці, задумах і плянах. Хай ясні проміння Ювілею не захмарують погідних днів, в яких спільними силами змагаємо до розбудови нашої парафії, наших організацій, проблем нашої молоді, та гідного й ілонного становища у справах нашої церкви і народу. Хай спільне вирозуміння і любов та охота допомоги один одному будуть прикладом до наслідування в нашій парафії, якою ми всі дорожити мусимо, бо будуть додатковим букетом квітів для Ювілята.

Хай Всевишній благодарить Вас: щастям, здоров'ям до дня Золотого Ювілею, якого просимо в Господа, щоб його відбути у кращих обставинах для нас і народу.

На Многая Літа!

В. Дідюк

ІХ З'ЇЗД ВОЄННИХ ІНВАЛІДІВ (СУВІ) В МЮНХЕНІ

14-го жовтня, в день Покрови Пресвятої Богородиці, Покровительки Української Війська, розпочався молитвою, що її прочитав Вир. отець митрофорний протопрест Палладій Дубицький, IX-ий Звичайний З'їзд Союзу Українців Воєнних Інвалідів (СУВІ).

Голова Головної Управи СУВІ полк. Микола Стечишин відкрив наради З'їзду та попросив присутніх вставанням з місць вшанувати світлу пам'ять Головного Отамана Симона Петлюри, Голови УВО і ПУН полк. Євгена Коновальця та Голови Проводу ОУН Степана Бандери, що згинули на бойових стійках від підступної руки відвічного ворога України — Москви. Дальшим вставанням з місць вшанувано присутні всіх тих інвалідів і вояків, що померли в часі останньої каденції ГУ СУВІ, а дрім того, на заклик присутніх, вшанували пам'ять визначних українських політиків, вояків і громадян, що відійшли у вічність.

З'їздом керувала Презиція в складі: Роман Дебрицький — голова, В. Вацик і М. Прозоровський — заступники голови, Ф. Бондаренко і М. Тижневий — секретарі. Почесний голова Президії — ген. Андрій Вовк.

Між делегатами та членами керівних і контрольних органів СУВІ, разом в числі 25 осіб, засіли представники українських і комбатантських установ і організацій: мгр Антін Мельник — голова ГУ ЦПУЕН; полк. В. Татарський — голова СУВ; В. Стечишин — представник КУ Б-ва І. УД УНА; пані О. Лощенко — член ГУ ОУЖ; дипл. інж. Г. Комаринський — секретар ГУ УМХС (УЧХ). Всі зложили привіти та побажання успішних нарад З'їздові СУВІ.

Письмові привіти для З'їзду надіслали: ВПреосв. Митрополит Ніканор, ВПреосвященний Кир Іван Бучко, Преосв. Кир Платон Корнипяк та 20 громадських і комбатантських установ і організацій, жертводавців і приятелів СУВІ. Всі ці привіти були відчитані під оплески учасників З'їзду.

Звіт з діяльности ГУправи охоплював понад п'ятирічну каденцію. Впродовж цього часу через здекомплетування складу ГУправи (в часі каденції померли три і виїхало за океан два члени ГУправи) дещо послабла була діяльність ГУправи, однак головна діяльність — старання про фонди і розподіл допомог велася справно і безперервно цілий час, що остаточно ствердила Гол. Контрольна Комісія СУВІ.

Цифрові дані цієї діяльности такі: СУВІ має під своєю опікою 280 осіб, в тому числі 209 воєнних інвалідів, 49 старших віком і немічних кол. вояків та 22 вдови по інвалідах і кол. вояках.

За звітний час — від 1. 4. 1961 по 1. 10. 1966 — Головна Управа мала 308 тисяч НМ надходжень і видала в цьому часі 285.000 НМ допомог, що їх одержували інваліди, кол. вояки і вдови по них в Німеччині, Австрії, Італії, Бельгії, Франції та інших європейських і заокеанських країнах. Допомоги розподілювалися за критерієм висоти прожиткового мінімума та висоти прибутків інвалідів і кол. вояків з їхніх рент, заробітних платень чи інших прибутків. Висота допомог видавалася також за схемою: 14 до 20 НМ місячно на самітнього інваліда чи кол. вояка та по 6 НМ додатку на дружину і по 3 нм на кожну дитину до 16 років. Ті інваліди і вояки, що їхні прибутки перевищують границю прожиткового мінімума, одержували два рази на рік святочну допомогу у висоті по 40 нм на Різдво і на Великдень.

По дискусіях і нарадах, що тривали три дні, З'їзд виніс ряд постанов, що відносяться до діяльности Управи, старання про фонди, розподілу допомог, як і до тих всіх підопічних СУВІ з огляду на велике подорожання прожитку в країнах, де вони перебувають.

З'їзд виніс прилюдну подяку тим українським установам, організаціям і жертводавцям, що присилали фонди на допомогову діяльність СУВІ, а також звернувся із закликом до громадянства, підвищити допомогові фонди, бо кошти прожитку постійно зростають.

З'їзд вибрав нові керівні органи СУВІ в такому складі: Головна Управа — полк. Микола Стечишин — голова; Іван Керестіль — 1-ий заст. голови; проф. Яків Зінченко — 2-ий заст. голови; Роман Дебрицький — секретар; Василь Вацик, Федір Бондаренко, Андрій Пержило — члени ГУправи; Іван Варварук, Микита Костів — запасні члени ГУправи.

Головна Контрольна Комісія — Іван Богомаз — голова; Андрій Глінін і Микола Гузан — заступники голови ГКК; Петро Прокопів — секретар ГКК; Марко Жученко — член ГКК.

Товариський Суд — Микола Тижневий — голова; Василь Кривко і Іван Захарків — заст. голови; Степан Височанський — член Суду.

Верифікаційна Комісія — Ніканор Зіневич — голова; Василь Гамуга — заст. голови; Михайло Мостецький — секретар; В. Крушельницький — запасний член ВК.

І З'їзд СУВІ закінчився 16-го жовтня відспіванням українського національного гимну.

ГОЛОВНА УПРАВА СУВІ

ВОЗЯТЬ ВОДУ БОЧКАМИ

Прибирання гною, готування кормів і їх роздача на фармах провадиться вручну, — розповідає В. Іваненко, голова колгоспу „Перемога" (Кагарлицький район на Київщині). Або ще таке. В березні у нас завалилася криниця. До кого ми не зверталися, щоб пробити нову свердловину, ніхто нам допомогу не прийшов. Возимо воду бочками... (З „Радянської України'' 19 жовтня).

Українка перелетіла мільйони миль

Ольга Н. Мидловська

Є нею Ольга Н. Мидловська-Чижович, стюардеса летунської компанії Транс Волд Ейрлайнс — ТВА. Вона, закінчивши студії (бізнес адміністрейшен) в Темпл Юніверситеті у Філядельфії, працювала спершу секретаркою директора будівельної служби університетських лікарень. Та вона бажала дістатися на працю, про яку мріяла ще у гайскулі, працю, що відкрила б їй можливість подорожувати по світі. Також хотіла вона умовити своїм батькам відвідати час-від-часу стареньку бабуню, що живе в Німеччині. Їй пощастило: серед численних кандидаток на стюардес вона належала до тих небагатьох, що їх, після декількох інтерв'ю, тестів та перевірок — прийняли на вишкільний курс у Кензас Сіті, Мізурі. По успішних іспитах вона почала в квітні 1962 року виконувати службу стюардеси на американському континенті. Вже після року (хоч звичайно це буває по двох роках) її призначили до заморських летів, для яких вимагають знання мов і окремого вишколу.

З квітня 1963 вона відбуває лети до Лондону, Парижу, Франкфурту над Майном, Цюріху, Риму й Мадриду. Свої першу відпустку провела в Греції, Лівані та Святій Землі.

Влітку 1964 одружилася з відомим спортовцем, Володимиром Чижовичем, який викладає тепер у каледжі в Рокоборов, Пенсилвенія. Це вінчання відбулося в Римі, а довершив його у Ватиканській парохіяльній церкві св. Анни, Впреосв. Архиєпископ Кир Іван Бучко. Весілля у Вічному Місті було для молодої глибоким переживанням.

Українок покищо небагато у званні стюардес, яке ніяк не належить до легких, але є цікаве, дає змогу побачити світ, зустрічатися з різними людьми і збагачувати життьовий досвід, а іноді ставати у пригоді землякам. Стюардеса Ольга Н. Мидловська - Чижович опікується з особливою увагою тими українськими пасажирами, що їдуть з Европи до своєї рідні в Америці або (з пересідкою) у Канаді та які з правила не володіють англійською мовою.

Окрему радість справляє їй дістати кожного року для своїх батьків знижковий квиток (платиться тільки 25 відсотків) на подорож до Европи й назад.

Наша стюардеса перелетіла вже у своїй службі один мільйон миль і дістала з цієї нагоди другу з черги відзнаку (перша була за пів мільйона) та окреме признання за сумлінне виконування праці, де підкреслено також її особисті прикмети.

Вона є дочкою п. Анни і д-ра Лева Мидловських.

М. С.

Нові рішення зборів Т-ва „Чорноморська Січ"

11-го листопада відбулися ширші сходини членів УАТ „Чорноморська Січ" в Нюарку (Матірного Т-ва), на програмі яких були: звіт Контрольної Комісії про перевіріни у мастковому стані Т-ва (інж. З. Тимків), звіт голови Т-ва м-гра Б. Підлуського про загальний стан Т-ва і звіт д-ра Б. Шебунчака про працю Будівельного Комітету. Інж. Тимків звітував, що Контрольна Комісія в складі: З. Тимків, В. Стефанович і М. Воробець ствердила, що всі купна нових посілостей Т-ва були проведені згідно із статутом та що всі виплати мають потрібні авторизації та приписи. Голова Т-ва мгр Б. Підлуський ствердив, що в основному праця Т-ва іде нормальним і задовільним шляхом, при чому спортова секція може дійсно похвалитися неабиякими успіхами. Він теж відмітив, що в основному тягар праці і відповідальність лежить тепер на членах з молодшої генерації і висловив своє здивування, що деякі круги стараються так вперто і рішуче цієї праці перешкодити, бо теперішня праця Т-ва — це статутова діяльність Т-ва „Чорноморська Січ" — це власне руханкове атлетична діяльність для виховання нашої молоді. Коли часто можна почути докори про те, що молодь не включається в громадську працю, то у випадку активности молоді в „Чорноморській Січі" не всі ці праці допомагають. А молодь, як казав гол. Т-ва, цю допомогу і піддержку радо вітає від кожного, без огляду на його політичні, чи релігійні переконання. Вкінці він ствердив, що молодь старається різними перешкодами не зражуватися та ще збільшує свою активність для добра Т-ва.

Д-р Б. Шебунчак, голова Будівельного Комітету, звітував про пророблену працю Комітету, який подбав про виготовлення пляну спортового будинку справді імпозантного. В імені Будівельного Комітету він пропонував, з огляду на будову УНДому в Нюарку, здержатися тимчасово із здійсненням пляну будови нового будинку. Натомість він запропонував перебудувати фронт і деякі кімнати в новому приміщенні і на нього перенести поволі головну увагу Товариства. Він також запропонував зібрати серед членів суму не меншу, як $10,000 на сплачення другого морґеджу на однородинній хаті та на перебудову фронту нових посілостей при Сенфорд евеню. Це апробували збори одноголосно, у поновлено Будівельний Комітет приступити негайно до реалізації цих пропозицій. На зборах приявні зделкларували на ці потреби суму двох тисяч долярів. Збори пройшли в діловому тоні з участю в них 60 осіб, в тому великої частини приявних членів молодшої генерації.

(інх)

Християнські демократи готові виректися Кізінгера, як нового канцлера

Бонн. — Найбільша західньо-німецька партія Християнсько-демократична, як визначила прем'єра Баденy - Вюртемберґу Курта Георґа Кізінґера на наступника канцлера Людвіка Ерґарда, готова виректися тієї кандидатури і признати на канцлера когось іншого, якщо особа Кізінґера стала б перешкодою для створення міжпартійної коаліції з Соціял-демократичною партією — заявили впливові члени християнських демократів соціялістам. Однак покищо Кізінґер продовжує розмови з лідерами одиноко соціялістів, як вільних демократів, щоб створити уряд поширеної коаліції, яка була б тривкою більшістю в парляменті. В усякому разі — криза західньо-німецького уряду все ще продовжується. Німецькі соціялісти буцімто заявили, що спершу треба вирівняти політичні розбіжності між двома партіями, а питання осіб прийде опісля. Однак вирішним острах, чи особа Курта Георґа Кізінґера не відстрашує соціялістів від коаліції з християнськими демократами — з уваги на минуле Кізінґера: він був за Гітлера формально членом нацистської партії, хоч не займав в ній ніякого становища, приватно ставився критично до політики Гітлера та був цілком зреабілітований з т. зв. денацифікаційному скринінгу.

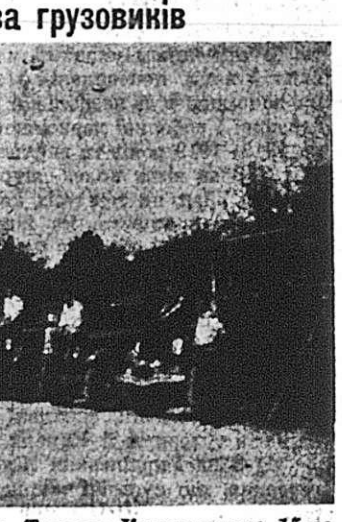
Союзова Округа Янгставну відбула свої збори

Янгстави, Огайо. — В неділю 13 листопада ц.р. тут відбулися окружні збори Відділів УНСоюзу Округи Янгставну, Огайо. У зборах взяло участь 14 представників янгставнських відділів УНС. Відкрив збори і проводив ними голова Округи Петро Ліщак. Склавши справоздання з діяльности Округи, предсідник зборів покликав до слова головного радного УНС Тараса Шмаґалу. У своїй доповіді Тарас Шмаґала з'ясував на підставі фактів, що Український Народний Союз може конкурувати з іншими великими американськими обезпеченевими установами і що обезпеченеві поліси УНСоюзу так же само добрі й успішні, як родинні забезпеченеві поліси американських асекураційних компаній. Після довшої дискусії стверджено, що урядові місцевих відділів дуже перетяжені працею і що для розгорнення дальшої успішної діяльности треба заанґажувати в Янгставні окружного організатора на повний робітний день чи хочби для частинного заtрудження, щоб не втрачати часу і можливостей у кампанії за приєднування нових членів для УНСоюзу.

Конференція членів Товариства кол. вояків УПА відбулася в Боффало

Боффало. — В суботу 12 листопада ц.р. тут в Українському Домі „Дніпро" відбулася п'ята з черги конференція членів Товариств колишніх вояків УПА в Америці і в Канаді, в якій взяли участь 24 делегати. Були заступлені Головні Управи обох Товариств та відділи — Боффало, Ню Йорк, Клівленд, Рочестер, Йонкерс, Ютика і Торонто. Нарадами проводила президія в складі: М. Грицков'ян (голова), В. Макар (секретар), І. Ділай і М. Кулик. Нарада проходила під знаком гідного відзначення 25-річчя УПА в 1967 році. Учасники Конференції вислухали з'ясування та інформацій членів Головних Управ, перевели дискусію та винесли постанови в справах загальноукраїнських і внутрішньо-організаційних, в тім зокрема у справах: 25-річчя УПА, видання друком книг Ю. Тиса (анґ.), проф. Л. Шанковського і ін. — до історії УПА, суспільної опіки і допомоги інвалідам УПА, одностроя й ін. По закінченні ділових нарад відбувся діл Т-ва к. В. УПА в Боффало, під управою В. Шарвана як господаря, влаштував для учасників Конференції і запрошених представників організацій Укр. Визвольного Фронту спільну вечерю.

Теодор Ковальський — основоположник підприємства грузовиків

Грузовикове підприємство п. Теодора Ковальського 15-го червня 1935-го року

Теодор Ковальський з 58 Сентер Ровд у Мілвілі, Ню Джерзі, народився в селі Ліщишині, пов. Бібрка, в Західній Україні, 11-го березня 1888 р. Він прибув до ЗДА в 1906 р. проти волі своїх батьків... Незабаром він заробляв, як на той час, добре, бо щотижня багато грошей, прибливо 45 центів денно, так що міг післати і свой родині — в рідному краю.

У 1932 р. п. Ковальський купив свойому синові Іванові грузовик, та почав заготовляти яйця зі стейту Делевер на ринок в Ню Йорку. Згодом п. Ковальський відкрив свої відділи в Джерзі Сіті, Ню Йорку, Боффало, Філядельфії і Балтиморі та вдержував зв'язок з Канадою.

Після приїзду до ЗДА, Ковальський працював в Перт Амбою, Джерзі Сіті, а опісля поселився в Мілвілі, Ню Джерзі та працював, де мав курячу фарму.

Т. Ковальський одружився з п. Анною Березачою в 1908 р. Його дружина народилася в селі Висня, Рогатинського повіту.

Т. Ковальський позичив гроші в американського приятеля п. Вітнеяша, та купив для свого 18-літнього сина, грузовик. Сьогодні п. Т. Ковальський має своїх власних 78 тракторів і 252 автомобілі на буксирі — у своїй грузовиковій комбінації... Сьогодні він возить продукти для Вітні Ко., Кімбел Глес Ко., Армстронг, Лайнолім та інш.. Спершу він почав від розпродажі яєць з Делеверу. Тепер його фірма дає роботу 135 людям в Мілвілі, щотижня виплачуючи робітникам $22.000, а надто в нього працює позаканцелярійний персонал з вісімнадцять службовців.

П. Теодор Ковальський мав чотирьох синів і дві доньки. Його три сини умерли.

П. Теодор Ковальський має тепер внука Теодора, який має 23 роки і закінчив коледж у Вашингтоні Д. К., а тепер проходить адміністраційні курси. Його доньки живуть в стейті Ню Джерзі.

Перша жінка п. Т. Ковальського померла 1965 р.

Незабаром він вженився вдруге з вдовою п. Катериною Малиновською.

П. Т. Ковальський є членом 347-го Відділу Українського Народного Союзу в Мілвілі, Н. Дж. Жінка п. Ковальського є членкинею тієї самої організації, та все ще зберігає своє членство у Вілямставні, Ню Джерзі.

Т. Ковальський говорить українською, англійською, польською, німецькою, та дещо італійською мовами.

Він був та ще є активним в суспільному житті. Він розповідає історію про свою парафію церкви св Петра і Павла, де виникла проблема побудови українського дому, і як це гарно вдалося.

78-літній Теодор Ковальський держить цупко підприємство в своїх руках — як талановитий керівник, зі своїми помічниками. Він веде і цікавиться підприємством, відбирає пошту, підписує чеки, ходить до банків і час від часу відбуває наради із управлінням фірми.

П. Т. Ковальський має зацікавлення громадськими і суспільними та світовими справами та читає англійську, українську та іншомовну пресу. Він є й надалі активним в церковних справах і українських парафіяльних клюбі.

У своїх 78-роках п. Ковальський має багато досвіду з різних галузей праці, в яких є майстром. Він научив до тих людей, що не хочуть дармувати.

П Ковальський брався за всяку роботу і працював так довго, аж вивчив свою працю до досконалости. Він завше ходив до свого боса і просив, щоб дати йому ще важчу працю, та більше відповідальну. І в тому лежить таємниця успіхів п. Теодора Ковальського

П. Ойпчук

ВІСТІ З ТОРОНТА

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР М. ЛИСОВСЬКОЇ

В п'ятницю 4-го листопада відбувся в театральній залі УНДому при вул. Липинкат успішний авторський вечір Мирослави Ласовської, авторки нововиданої повісти „Під чорним небом", із поважним числом присутніх. Під кінець артисти театру „Заграва" прочитали драму в одній дії письменниці — „Льодолом", дія якої відбувається у Львові в 1959 р.

ХОР „ПРОМЕТЕЙ"

По успішних виступах чоловічого хору „Прометей" в Америці, де він здобув собі належне признання, хор приготовляється до нового концерту, що відбудеться 11-го грудня в Мессей Голл в Торонті. З хором виступить танцювальний ансамбль „Верховинці", під проводом пп. Б.В. Соничів При фортепіяні пані М. Кравців-Барабаш.

ТРАДИЦІЙНИЙ БАЛЬ ІНЖЕНЕРІВ

Українське Технічне Товариство, відділ у Торонті, підготовляє на суботу 21-го січня 1967 р. в готелі Роял Йорк свій традиційний баль. Треба підкреслити, що все добре зорганізовані балі інженерів втішаються популярністю та стають атракцією дня.

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ ОЖ ЛВУ

З нагоди 5-річного існування відділу ОЖ ЛВУ в Етобіко, при Домі ім Т. Шевченка в суботу 5-го листопада відбулися ювілейні святкування з понад 200 осіб присутніми та гарною програмою, що складалась: з бенкету, привітів, та мистецьких виступів. Бенкетом вміло проводила пані А. Бурій — заст. голови відділу, та делегатка на 26-ту Конвенцію УНС. Головну доповідь виголосила пані М. Солонинка — голова Централі ОЖ ЛВУ, а пані А. Сорока відчитала хроніку відділу. З привітами виступали: представники організації ЛВУ.

В мистецькій частині виступила солістка пані Маркіянна Гузар - Дубляниця, яка гарно відспівала дві пісні в супроводі фортепіяну Г. Безхлібник.

Із вдалою гумористикою виступили артисти: Іван Валько в ролі мгр. І. Шила, та Роман Лігер, в ролі кореспондента, які щирим гумором розвеселяли присутніх. Під звуки гарної оркестри всі забавлялись якнайкраще.

ПОМЕР МАРКІЯН ОХРИМОВИЧ

Ненадійно в 52 році життя відійшов у вічність 4-го листопада бл.п. Маркіян Охримович, голова Суспільної Служби Українців Канади, відділ Торонто. Похорон при чисельній участі торонтської громади відбувся 7-го листопада з церкви св. Миколая на цвинтарі „Проспект". Прощальні промови на цвинтарі виголосили проф. Я. Чуга, від співпрацівників Суспільної Опіки, та інж. М. Кравців, від Стрийщини.

У 25-РІЧЧЯ УПА

Централя ОЖ ЛВУ запляннувала видати у 25-річчя УПА книжку - спомини про жінок - героїнь, що зложили своє життя на жертвенному вівтарі оборони Батьківщини, тому звертається з проханням до громадянства пересилати матеріяли, спомини про жінок - героїнь, знімки жінок - воїнів, ітп. Задум нашого жіноцтва заслуговує на признання. Всі чим лише можемо, допоможім зреалізувати це діло. Увіковічнім тих наших скромних жінок - героїнь, що життя своє віддали за друзів своїх.

УКРАЇНЦІ ТОРОНТА!

Пам'ятайте, що 5-го грудня голосуємо всі як один на наших українців - кандидатів на радних до міської Управи. якими є: Ярослав Вільк з округи 5-ої, і Василь Бойчук з округи 7-ої.

В. Дідюк

КОНЦЕРТ ХОРУ „ДНІПРО"

Чоловічий хор „Дніпро" в Едмонтоні під проводом свого заслуженого дириґента Романа Солтикевича виступив у суботу, 8-го жовтня, о год. 8.30 вечором в „Ювілейній авдиторії" з концертом українських пісень з метою відзначити 75-ліття поселення українців в Алберті. Концерт започаткував хор духовними творами: „Блажен Муж" — муз. А. Гнатишин, „Через поле широкеє" — аранж Д. Котка (солістами виступали тенори: О.Богонос та І. Хома), „Аллилуя" — Г. Дюрнера (солістами: бас — Степан Грох, Г. Прокопчук та І Прокоп) та „Єктенія особлива" — аранж. Р. Солтикевича (з заспівом диякона - солістом баритон І. Прокоп) та чотири пісні: „Пою коні" — муз. Ст Людкевича, „Гей злітались орли" — муз. К. Стеценка, „Ой по горі, по горі" — муз. М. Лисенка (соліст О. Богонос та І. Хома) і „Закувала та сива зазуля" — муз. П. Ніщинського (соліст О. Богонос). Виступ оперної співачки Роксоляни Рослян (сопрано) відпав наслідком її недуги, що приявні мусіли прийняти з жалем до відома.

У другій половині хор „Дніпро" відспівав пісні: „Над Прутом у лузі" — муз. В. Матюка, „Ставок заснув" — аранж. Д Котка (соліст П. Пастушенко), „Ой із-за гори" — муз. М. Лисенка, „Сонце гріє" — аранж. П. Поталенка, „Ти до мене не ходи" — муз. Гр. Китастий, „Котилася ясна зоря з неба" — муз. М. Лисенка (солісти: Г. Прокопчук і Т. Слабий) і в'язанку пісень: „Та внадився журавель", „І шумить і гуде", „Від Києва до Лубень" — аранж. М. Михайлова.

На настирливі вимоги приявних хор „Дніпро" відспівав як наддаток пісні: „Заспіваймо пісню веселеньку", „Ой гоп тини - тини", „Я музику дуже люблю" — муз. Гнатишина і „Час до дому час". Приявні майже дві години слухали з насолодою кожного виступу відомого чоловічого хору „Дніпро", що завдяки наполегливій праці невтомного дириґента Романа Солтикевича являється нині мистецькою одиницею в Едмонтоні, втішаючись признанням своїх і чужих знавців хорового мистецтва. Хор виступав у першій частині в прегарних строях: синіх жупанах і сап'янцях, у другій частині в народних строях.

Фортепіяновий супровід спочивав у руках дуже доброї акомпаніяторки Петрусі Линковської, яка дістала китицю квітів, як і дириґент Р. Солтикевич під голосні оплески приявних. Окрема подяка мистцеві В. Доброліжеві за сценерію і тло та гру світел, що поглибив настрій приявних і викликаючи правдиву насолоду.

М. Х.

● **В Комуністичному Китаї** заборонено „червоноґвардистам" виїздити з Пейпінґу на провінцію і приїздити до тієї столиці Китаю з інших великих міст. Ця заборона обов'язує від 21 листопада до найближчої весни, а мотивована вона тим, що ватаги розгуканих „червоноґвардистів" самовільно зупиняють поїзди та анархізують залізничну комунікацію.

Підсумки двомісячника української книжки і преси в Австралії

Як щороку, так і тепер заходами Української Центральної Шкільної Ради та за діяльною підтримкою Союзу Українських Організацій Австралії (СУОА), місяці червень - липень були проголошені місяцями поширення українського друкованого слова в Австралії. А через те, що в червні ще ні школи, ні організації не встигли достатньо розгорнути своєї праці в цьому напрямку, то Двомісячник був пересунутий на липень-серпень.

Це вже дев'ятий рік ми проголошуємо наші Двомісячники, звертаючись із закликами до всіх шкіл, громад, організацій, до всього громадянства підтримати наше рідне слово, взятися до поширення книжок, до збирання передплат на газети та журнали, щоб друковане слово дійшло до кожної української хати. Для цього організуємо Свята української книжки, влаштовуємо доповіді на цю тему, виставки книжок і газет, мобілізуємо найактивніших людей, найкращих організаторів нашого культурного життя. Ось показники нашої праці, починаючи з 1958-го року, коли з ініціятиви автора цих рядків, Українська Центральна Шкільна Рада (УЦШР) вперше проголосила місяць української книжки і преси. Спочатку наслідки були невеликі, відгукнулися лише окремі вчителі із стейту Вікторія, де перебувала й УЦШР. Але рік-у-рік наслідки покращувались, і згодом ця кампанія боротьби за рідне слово охопила всі стейти Австралії. Найкраще це видно з цифр:

У 1958-му році поширено продаж книжок лише на 88 фунтів, у 1959-му — на 304, у 1960-му — на 503, у 1961-му — на 1434, у 1962-му — на 2,726, у 1963-му — на 1.440, у 1964-му — на 2.254, у 1965-му — на 2.041 фунт, а цього року маємо найкращі успіхи — поширено 2.211 книжок та журналів на 6,188 долярів, тобто за попередньою грошовою системою було б на 3,094 фунтів. До речі, з цієї цифри добрі 20% припадає на дитячу та юнацьку літературу.

Треба підкреслити, що в організації й пропаґанді Двомісячника, крім особистих контактів, листування, зв'язків, багато зробила наша преса, зокрема газета „Вільна Думка", яка систематично вміщує заклики УЦШР та СУСА, статті на теми значення рідного друкованого слова на чужині, звіти про перебіг Двомісячника, інформації про влаштовані Свята книжки по різних містах, і нарешті містить широкі підсумовуючі звіти по закінченні Двомісячника. На жаль, немає місця тут, щоб зазначити, скільки поширено з того преси.

Підсумовуючи цьогорічний Двомісячник, бачимо, що на перше місце вийшов стейт Вікторія, поширивши 1 089 книжок на 2,758 долярів, далі йдуть послідовно: Новий Південний Велз, що поширив 534 книжки на 1,297 дол., Південна Австралія — 319 кн. на 1,512 дол., Квінсленд — 103 кн на 241 дол., Західня Австралія — 86 кн. на 199 дол., Тасманія — 72 кн. на 142 дол. і Канберра (АЦТ) — 18 кн. на 39 дол.

Цікаво також поглянути, хто найбільше допомагав у цій важливій патріотичній праці. Підсумки показали, що із 6,095-ти долярів шкільна мережа поширила на 3,081 доляр, УКР. Громади — на 1,070, Пласт — на 386, СУМ — на 162, а решта припадає на кольпортерів, бібліотеки, громадянство. Певним заохоченням до купівлі книжок було й те, що головна Висилкова Книжкова Крамниця п. В Фокшана, що найбільше постачала поширювачів і замовців літературою, всім давала під час Двомісячника 20% знижки. Другою важливою підоймою у зрості кількости проданих книжок був вихід з друку книжки, що підсумовує наше життя в Австралії за минулий період, — це „Українці в Австралії", що має 860 стор. вартістю 10 дол.

Закінчуючи цю інформацію, сподіваюсь, що наступного року, відзначаючи 10-річчя наших Двомісячників, ми розгорнемо боротьбу за Рідну книжку і пресу ще з більшою наполегливістю. Поширення наших видань у вільному світі, вихід з друку більшої кількости нових книжок, це жертвенніша праця наших письменників та науковців - все це буде не тільки порятунком для нас самих та нашого доросту, а й гідною відповіддю на всі ті мерзенні заходи московського окупанта на рідних землях, де знову шаліють арешти письменників, інтеліґенції, де відновився сталінський терор, закриті суди, де проводиться ще більша русифікація, закривання українських газет, журналів, зменшення тиражів українських видань, послідовне нищення нашої рідної мови і наших неоцінених культурних надбань

Дм. Нитченко
Уповноважений УЦШР та СУОА у справі організації та проведення Двомісячника в Австралії.

Українка обрана на члена Шкільної Ради в Давфін, Ман.

Вінніпеґ. — Галя Гендерсон (з дому Лазарук) з Давфін, Манітоба, була вибрана минулого місяця на члена шкільної ради рекордовим числом голосів. Кандидуючи вперше на це становище, Галя Лазарук-Гендерсон дістала 1258 голосів, а щоб бути вибраною, треба було лише 807 голосів. Галя Гендерсон є широко відома в околиці Давфіну. Кваліфікована учителька й активна діячка в громадській праці Давфіну (вона є дириґенткою хору), пані Гендерсон виступає кожного ранку на радіостанції CKDM й коментує справи, що особливо цікавлять жінок. Кожної неділі о год. 1:30 по полудні вона передає півгодинну програму українських пісень.

ДІЛИМОСЯ СУМНОЮ ВІСТКОЮ
з Родиною і Знайомими, що 18-го листопада 1966 р., на 69-ому році життя відійшов від нас у Вічність
НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п. КУЗЬМА МАРТИНЕНКО

ПОХОРОН відбувся в ПОНЕДІЛОК, 21-го листопада з похоронного заведення до Української Автокефальної Православної Церкви св. Андрія Первозванного на Oakland цвинтарі у Філядельфії.

Горем прибиті:
УЛЯНА — дружина
МИКОЛА — син
МАРІЯ — дочка
ҐРЕЙС — невістка
ВАСИЛЬ — зять і внуки

Карпатський Лещетарський Клюб НЮ ЙОРК
повідомляє, що
ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ КЛЮБУ
— відбудуться —
в п'ятницю, 2-го грудня 1966 р.
о год. 7-ій вечером
в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ
в Ню Йорку, кімната ч. 31

З нагоди 40-річчя Священнослужения

ВСЕСВ. О. Д-РА БОГДАНА ЛИПСЬКОГО

Прелата, Протопресвитера, пароха Свято-Миколаївської Церкви в Торонті, нашого брата, шваґра та вуйка, складаємо $100 (сто) на Український Католицький Університет у Римі.

Родини: КАЧМАР, ДАНИК і ВОРОНКА.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
301-ий Відділ ім. Дмитра Вітовського В ШИКАГО
— запрошує —
Членів, Громадянство і Делегатів Організацій на святкування
50-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ НАШОГО ВІДДІЛУ
що є одним з найстарших Відділів УНС в ЗДА
Святкування відбудеться
в неділю, 27-го листопада, 1966 р.
в приміщеннях Собору Св. Князя Володимира Великого при 2238 Вест Кортез вул. з наступною програмою:

1. ПАНАХИДА за спокій душ померлих основоположників-Відділу год. 12:00.
2. СВЯТОЧНИЙ БЕНКЕТ з мистецькою програмою год. 1:30 по пол.
3. ВІДЗНАЧЕННЯ заслужених Членів Відділу.
4. МОЛИТВА.

Вступ для дорослих: $2.00; для дітей: $1.00
ЧИСТИЙ ДОХІД ПРИЗНАЧУЄТЬСЯ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД ДИТЯЧОГО ЖУРНАЛУ УНС „ВЕСЕЛКА"

УПРАВА ВІДДІЛУ:
В. Іванцук — голова, А. Масловський — заст. голови, Н. Врублівський — фін. секретар, А. Сидорович — рек. секретар, І. Стадник — скарбник, А. Доманьчук — опікунка хворих, Ю. Паславський — голова Контр. Комісії, Н. Ткачинський — заст. голови Контр. Комісії, Г. Каряка — член Контр. Комісії.

ОУА „САМОПОМІЧ"
— ВІДДІЛ у НЮАРКУ, Н. Дж. —
запрошує на
ВЕЧІР ВИХОВНОЇ ТЕМАТИКИ
Доповідачі:
ред. Ольга Кузьмович (референт)
д-р Богдан Цимбалістий (кореферент)
Субота, 26-го листопада 1966 року
Початок год. 6-та ввечері
Приміщення:
ЗАЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ШКОЛИ СВ. І. ХРЕСТИТЕЛЯ в НЮАРКУ, Н. Дж.
Сенфорд Аве. — Айві Стр.
ІМПРЕЗА ВІДБУДЕТЬСЯ ПРИ ПІДВЕЧІРКУ
ІМПРЕЗОВА РЕФЕРЕНТУРА

● **КНИЖКИ** ●

НЮАРК і ОКОЛИЦЯ!
Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Нюарку, Н. Дж.
— влаштовує —
в п'ятницю і суботу,
25-го і 26-го листопада 1966 року
в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ
при 140 Проспект Аве. в Нюарку, Н. Дж.
СЕКРЕТАРСЬКО-ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КУРС
получений з
Окружними Зборами Відділів УНСоюзу
та
СВЯТОЧНОЮ РОЗДАЧЕЮ ПАМ'ЯТКОВИХ ЗОЛОТИХ ГОДИННИКІВ ДЛЯ НАЙСТАРШИХ ЧЛЕНІВ УНСОЮЗУ

Початок Курсу: **П'ЯТНИЦЯ, 25-го ЛИСТОПАДА 1966, год. 7-ма вечора.**
Продовження Курсу: **СУБОТА, 26-го ЛИСТОПАДА 1966, год. 9-та ранку.**
Початок Окружних Зборів: **СУБОТА, 26-го ЛИСТОПАДА, 1966, год. 5-та по пол.**

До участи в зборах зобов'язані урядовці і конвенційні делегати наступних Відділів:
3, 14, 27, 37, 43, 65, 76, 133, 142, 152, 172, 214, 219, 234, 272, 322, 340, 359, 371, 413, 459, 490.

НА ПОРЯДКУ ЗБОРІВ:
I. Ділова частина
1. Огляд досягнень організаційної праці УНСоюзу в 1966 році.
2. Справоздання Окружної Управи та поодиноких Відділів з праці.
3. Встановлення точного пляну закінчення кампанії для досягнення в цім році 6,000 нових членів.

II. Святочна частина
Роздача пам'яткових годинників 16 найстаршим членам УНСоюзу Нюаркської Округи.
На Збори, зокрема на роздачу годинників, запрошене все членство УНСоюзу й родини та приятелі нагороджених осіб.

●

в Курсі та в Зборах візьмуть участь:
Володимир СОХАН, заст. гол. предсідника та керівник рекордового відділу,
Ярослав ПАДОХ, головний секретар,
Анна ДУБАС, головна радна,
Степан ГАВРИШ, гол. радний і обл. організатор

За Окружну Управу:
Юліян Баранюк, голова — Д-р Осип Утриско, секретар
Василь Салабун, касир

В найглибшому смутку і болю повідомляємо Побратимів по Зброї, Приятелів та Знайомих, що в неділю, 20-го листопада 1966 року о год. 12:30 дня в Патерсоні, Н. Дж. після довгої і тяжкої недуги, прийнявши Найсвятіші Тайни, відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, БРАТ і ДІДУСЬ

бл. п. сотник ЮРІЙ ЛУКАЩУК

командант Української Самооборони в Грубешові, уроджений 8-го січня 1902 р. в Стрільцях на Холмщині.

ПАНАХИДА за Спокій Душі буде відправлена у вівторок, 22-го листопада 1966 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні McNerney & Burnadz, 371 Lakeview Avenue, Clifton, N.J.

ПОХОРОН відбудеться в середу, 23-го листопада 1966 року о год. 9-ій ранку з похоронного заведення до церкви Св. Покрови Пресв. Богородиці в Кліфтоні, Н. Дж., а відтак на Український Цвинтар в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:
дружина — ОЛЬГА
доньки і зяті: НУСЯ і МИКОЛА БОЯР
МЕЛЯ і МИРОСЛАВ СЛАБОДУХ
внуки: ЮРЧИК, КАТРУСЯ, МАРТУСЯ і ГАЛЯ
сестри: ВІРА і СТЕФАНІЯ з Родинами в Україні

●

Замість квітів на могилу, просимо складати пожертви на видання „Історії Холмщини" на адресу — п. Євгена Пастернака
130 Humber Crest Blvd., Toronto 9, Ont. Canada

ЕКЗЕКУТИВА УККА СХВАЛИЛА ПЛЯН ПРАЦІ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

про нього говорив п. Батюк, проф. Стерчо пропонує, щоби всі офіціяльні і формальні заяви голови УККА були раніше відповідно узгіднювані.

Юліян Ревай каже, що він уважно прочитав апель профес. Добрянського і вважає, що проф. Добрянський мав право так висловитись і він, Ю. Ревай, з таким висловом погоджується і його підтримує. Там сказано загально, нікого не названо, отже тільки ті можуть такою фразою обиджатись, які почуваються до вини. Пропонує прийняти до відома заяву п. Батюка і припинити дискусію.

Д-р Степан Ворох, який вперше був обраний до Екзекутиви УККА на минулому Конґресі як репрезентант організацій професіоналістів, проти припинення дискусії, бо ліпше справу вияснити. Він сам, після вияснень п. Лисогора, бачить тепер цю справу в цілком іншому світлі, ніж її бачив досі. Це справді в американському розумінні не може означати обиди, як тільки звичайне образове порівняння тактики й більш нічого. Але, чи на Конгресі це був "walk out"? Це ж зрікалися своєї участи в керівних органах УККА великі групи громадян. Усім нам мусить залежати на тому, щоб справу вияснити і полагодити в найкращому інтересі УККА.

Ігнат Білинський інформує про оригінальну відповідь п. Ярослава Гайваса на заяву проф. Добрянського. Дискутант каже, що п. Гайвас навіть ті обвинувачення (напр. в консулярних та інших справах), які в апелі були виразно скеровані проти американських законодавців, зрозумів, як обвинувачення проф. Добрянського проти опозиції в УККА.

О. дек. Харина, пані Пушкар, д-р Ґалан прихиляються до думки д-ра Вороха, щоб над цією справою не переходити до порядку дня. И. Лисогір знову вияснює, що ані апелю, ані навіть тієї одної фрази, про яку мова, не можна розглядати самих по собі. Цей апель проф. Добрянського має найтісніший зв'язок та базований на його головній промові під час Конґресу, яку всі ентузіястично оплескували.

Ще продовжувано дебату, чи проф. Добрянський повинен давати в цій справі якесь офіціяльне публічне вияснення і вкінці погодились, що вистачить, як наша преса поінформує про ці дебати та закиди і вияснення.

Проф. Добрянський з'ясовує плян праці

Проф. Добрянський на початку своєї доповіді про плян праці УККА на найближчий рік насамперід ствердив, що Дев'ятий Конґрес був добрий і, зокрема, добре, що багато осіб хотіло б належати до Екзекутиви УККА. Це похвальне і для тих осіб, і для УККА. В результаті, нова Екзекутива УККА є найчисленнішою в його історії. Проте, було б зле, якби ця Екзекутива перетворилася в дискусійний клюб, бо тоді була б дискусія, але не було б роботи. Екзекутива є і повинна бути діловим органом і, щоб таким бути, повинна мати відповідний плян праці. Проф. Добрянський, щоб створити прецеденс, пропонує на найближчий рік, між іншим, такий плян праці:

- Наради Екзекутиви УККА повинні б відбуватися, як і досі, першої п'ятниці кожного місяця від год. 8-ої до 11-ої ввечері (пізніше в ухвалі цей час пересунено на пів години раніше).
- Всі чеки УККА повинні підписувати И. Лисогір, д-р Я. Падох та І. Білинський, а на випадок перешкоди одного з них їх може у заступстві підписувати директор канцелярії мґр. І. Базарко.
- Адоптувати на повноправного члена Екзекутиви редактора англомовних видань УККА д-ра Володимира Душника.
- Більше і ширше використовувати для популяризації української справи та поширювання української правди Конґресовий Протокол (Congressional Record), зокрема при таких нагодах, як День Української Незалежности 22-го січня чи Тиждень Поневолених Націй в липні, коли в цьому Протоколі друкується багато заяв видатних американських законодавців чи інші запропоновані ними внесення. Передруки з цього Протоколу досить коштовні — $4,000 за першу тисячу, але кожна дальша тисяча примірників коштує вже приблизно $260. Можна б знайти фундацію, яка покривала б кошт першої тисячі примірників, а УККА за додаткову 1,000 долярів міг би розпоряджати разом 5,000 примірниками тієї важливої публікації.
- Скріплювати й поширювати акцію Дня Української Незалежности у Вашингтоні і в країні. Члени Екзекутиви повинні брати участь у святкуваннях тієї річниці не тільки в своїх, але й інших громадах (виїжджати з доповідями).
- Упродовж року віддати багато уваги започаткованій вже акції будови власного дому.
- У 1967-му році треба буде багато праці й уваги в зв'язку з 50-річчям большевицької революції, що матиме широкий відгомін в Америці. Вже тепер тут і там виступають „специ", які порівнюють большевицький обман до Американської Революції.
- Для поширення та більшого успіху публікацій УККА добре буде створити зв'язане з УККА окреме заінкорпороване „Евразійське Видавництво", що могло б публікувати відповідні праці також відносно інших поневолених націй. Пропонує проф. Романа Смаль-Стоцького на редактора того нового В-ва, а адв. Робертс повинен очолити комісію, що подбає про інкорпорацію.
- Світовий Конґрес Вільних Українців, заповіджений вже на 1967-ий рік, заслуговує на повну увагу та співпрацю з іншими. Екзекутивний віце-президент И. Лисогір повинен очолювати Комісію УККА, яка в цій справі співпрацюватиме із співорганізаторами Конгресу.
- Багато треба і можна ще зробити відносно поширення публікацій УККА: „Українського Квартальника" й „Українського Бюлетеня". Для цієї мети добре було б заанґажувати управителя, на якого пропонує п. Дренса.
- Поширена праця УККА вимагатиме більших фондів і їх збіркою повинна займатись окрема Фінансова Комісія із скарбником д-ром Падохом на чолі.
- Продовжуватиметься акція доповідей ім. Івана Франка, яку з успіхом започатковано в минулому році з участю видатних американців. Цією акцією керуватиме новообраний член Екзекутиви Вол. Бакад.
- Відзначування Тижня Поневолених Націй має величезне значення і цю акцію треба широко розгортати. Є підстави сподіватись, що вже в короткому часі в цій акції братиме участь зорганізоване робітництво Америки. Передбачається велику маніфестацію у Вашинґтоні з участю бодай чверть мільйона осіб. Для продовжування і розгортання цієї акції проф. Добрянський пропонує створити окрему Комісію зі секретарем І. Білинським на чолі.
- Вислід останніх виборів до Конґресу ЗДА повинен корисно відбитись і на праці УККА, бо дає на це більші можливості. Наприклад, до Поштового Комітету ввійде тепер конґресмен Дулскі, який є великим прихильником видачі окремої Шевченківської поштової марки. Також цю акцію треба продовжувати і скріплювати. Ліпші вигляди має акція УККА в справі торгівлі між Сходом і Заходом, консулярної конвенції та ін.
- Вже тепер Америка приготовляється до відзначення 200-річчя своєї незалежности. З цієї нагоди відбудеться Кранова Конвенція з участю всіх етнічних груп. УККА вже тепер повинен приготовлятися до відповідної участи в тих святкуваннях.
- В 1968-му році має відбутися нова міжнародна конвенція Об'єднаних Націй в справі людських прав. УККА мусить поробити всі заходи, щоб на цій конвенції була видвигнена, відповідно з'ясована та засуджена продовжувана практика народовбивства в Україні та інших окупованих Москвою країнах.
- Треба поробити відповідні старання та почати в Америці Велику Дебату на тему американської політики відносно Совєтського Союзу.
- Крім загально-політичних справ, УККА має й цілий ряд внутрішніх проблем, як їх має й наша громада: справи молоді й виховання, взамовідносини між Церквами і громадськими групами та подібне. Цими справами повинен займатись та їх з'ясовувати і ладнати окремий Комітет Зв'язків з о. дек. М. Хариною на чолі.
- Загальні політичні напрямні для УККА повинна визначувати Політична Рада й проф. Добрянський, згідно з постановою зміненого статуту, іменує п. А. Батюка, щоб він навесні 1967-го року скликав засідання цієї Ради та приготовив програму для нарад.

Велика дебата

Над цими та іншими пропозиціями проф. Добрянського розгорнулася широка дебата з участю всіх приявних. Предсідник нарад п. Лисогір переходив одну за одною пропозиції проф. Добрянського. Перші пропозиції адміністраційного порядку схвалено без ширших дебат. В інших справах, зокрема в справі налагодження суперечностей та створення поодиноких комісій, що їх, крім професора Добрянського, оформили ще п. Ю. Ревай і мґр Базарко, як і в запропонованих проф. Добрянським політичних акціях, широко дебатовано.

Комісії

В результаті дебат створено, між іншим, такі комісії:

Консолідаційна Комісія (для наладнання суперечностей): Йосип Лисогір, Антін Батюк, о. дек. Мирослав Харина, Лев Футала, пані Стефанія Пушкар, д-р Степан Ворох, д-р Петро Стерчо, д-р Вол. Ґалан, інж. Балабан.

Комісія для зв'язку з Американським Представництвом Державного Центру УНР: проф. П. Стерчо, мґр Іван Базарко, д-р Вол. Ґалан, Антін Батюк і д-р Вол. Душник.

Комісія публікацій: д-р Матвій Стахів, проф. Роман Смаль - Стоцький, проф. П. Стерчо, ред. А. Драган, ред. І. Білинський, д-р Вол. Ґалан, д-р Богдан Коваль.

Організаційний Комітет для скликання Світового Конґресу Вільних Українців: Йосип Лисогір, пані Олена Лотоцька, д-р М. Стахів, І. Білинський, А. Драган, д-р Вол. Душник, д-р Вол. Михайлів.

Фінансова Комісія: д-р Ярослав Падох, мґр Іван Базарко, д-р Р. Клюфас, Ю. Ревай, проф. П. Стерчо, д-р Ст. Ворох, інж. Балабан, мґр Винник, ред. М. Дольницький, д-р Б. Коваль, д-р М. Ценко, мґр Роман Гуглевич, інж. Тамарський та д-р Качалуба.

Комісія Плянування: проф. Л. Добрянський, Йосип Лисогір, мґр Іван Базарко, Лев Футала.

Організаційна Комісія: Ю. Ревай і А. Батюк та дібрані ними члени.

Разом встановлено всіх 16 різних комісій та визначено їх членів або щонайменше голів, які повинні склад комісій доповнити.

Справа зустрічей із совєтськими висланниками

Очевидно, що під час цих перших нарад новообраної Екзекутиви УККА віддано окрему увагу в справі зустрічей із висланниками совєтського окупаційного режиму в Україні. В цій справі УККА займає ясне і недвозначне становище, схвалене раніше Радою Директорів і опісля Дев'ятим Конґресом. У цьому становищі УККА засуджує будь - які офіціяльні зустрічі з цими висланниками і, зокрема, їх запрошування нашими громадськими установами. Тим часом трапилося, що в одній такій зустрічі, влаштованій приватною групою людей в Ню Йорку, взяло участь двох членів Екзекутиви УККА і про це інформувала преса. Під час нарад вияснено, що обидва ці члени Екзекутиви є новообрані, що вони не цілком були поінформовані про таке становище УККА, в зустрічі вони не грали жадної ролі і були там тільки в характері спостерігачів. Очевидно, що в майбутньому вони респектуватимуть становище УККА.

Чергові наради Екзекутиви УККА відбудуться в п'ятницю, 9-го грудня ц. р.

Посмертні згадки

ДАНИЇЛ МАДАЙ, довголітній член, був. предсідник, делеґат на конвенцію і теперішній Контролер Т-ва Клюб Поступовий — 70 Відд. УНС в Джерзі Ситі, Н. Дж., помер в суботу, 19 листопада 1966 р. на 75 р. життя. Покійний походив з с. Торкі, пов. Перемишль, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину, 2 синів, 2 внуків і 4 правнуків. Парастас в понеділок і вівторок о год. 7:30 веч. Похорон з пох. заведення І. Ковальчика, 129 Grand St. в середу 23-го листопада 1966 р. о год. 9-ій рано до укр. кат. церкви св. ап. Петра і Павла, а відтак на цвинтар Holy Cross, N. Arlington, N.J.

Вічна Йому Пам'ять!

П. Костик, секр.

ТАРЗАН, ч. 5722. Дивовижний привид!

Тарзан був зачарований, коли він спостерігав, як потвора зарисовувалася перед ним.

Відважний, як завжди, він витягнув лук в надії, що зможе затримати потвору.

Нагло він побачив, як ця річ прояснювалася... Вона була подібна до тигра, але більше нагадувала привид із передісторичних часів!